

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bulev Rezele Ferdinánd (József főherceg ut.) 4. Telefon: 151. — Szerkesztő: Közlöny. Arad: —. Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona. Kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 840, félre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lej. több. —: Egyes szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. —: (Bucurestiben 50 banl felár) Hirdetések tarifa szerint —:—

49-ik évfolyam, 106. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

* Péntek, 1933. május 12

Egy, milliók miatt

Be kell vallanunk előljárójában, hogy mi, európaiak, kissé tulenerváltak és tulcinikusak vagyunk hozzá, hogy a maga erkölcsi jelentőségének megfelelő módon tudjuk elbírálni annak a harcnak a jelentőségét, amit egy csonttá-bőrré fogyott öreg hindu folytat egy hatalmas világbirodalommal szemben. Gandhi, a Mahátma újra éhségstrájkol, — jelenti a rádió és a telefon — és a legtöbb újságolvasó fitymáló idegességel legyint egyet. No és, ha éhségstrájkol...? Kell ahhoz ma — Mahátmának lenni...?

Pedig ami abban az istenhátamegretti indiai falucsukában most folyik Gandhi körül — van olyan jelentőségelteljes politikai és az erkölcsi világtörténelem szempontjából, mint például a berlini könyvvetés, a készülő világgazdasági konferencia, vagy a leszerelés körül folyó rejtett háboruszkodás. A világ, — sajnos, — nem szükkölködik ma sem a prófétákban. Egyik a gépre esküszik, a másik a géprombolást hirdeti a technokratákkal szemben. Egyik az emberiség emelkedését, de tárgyi fedezet nélküli törvényeit hirdeti, a másik a kézzelfogható nyers erőszak és a terror alapjain akarja újjászervezni a világot. Vannak, akik feketére akadnak, akik vörösre és számosan léteznek, akik barnára akariák egészen átmázolni az öreg Földgolyót, hogy a világ firmamentumán csak az ő csillaguk ragyogjon. Nemzeti, nemzetiségi, osztály- és felekezeti harcok lobogóival nyargalásznak az európai próféták a XX. század düledező színpadán. A nagy propagandától, a külső és belső átesoportosításoktól a valódi és a megijátszott fanatizmustól elteitve, talán idejük sincsen rá, hogy átgondolni próbálják: tulajdonképpen merre rohaanak, mit csinálnak, kinek, minek uralmát kívánják megvetni tüzzel és vassal, vérrel és arannyal...? A krisztusi etikát ma már csak a Biblia őrizi, mert nyomuk sincs a konferenciák termeiben, valamint a politikusok, katonák, népzvezérek, finánczsenik és a tömegeket irányító intellektuellek lelkében. A krisztusi etika géniusza ma egyformán hontalanul bolyong Európa és Amerika országai és népei között és talán már nem is tudnak róla egyáltalán azok, akik a történelmet csinálják. Ezért furcsa és groteszk észrevenni azt, hogy egy fanatikus Bráhma-hívő pogány, egy fogatlan, tarfejű hindu él valahoz a Ganges mentén, aki újra és ismételtlen önkéntes éhhalálát jelent be a világ népei számára hogy egy pillanattal megszakadjon a minden-napi zsvaj. Egy ember a messzi Indiákon, aki a tömegek harcát nem erőszakkal, a rendet nem a káosszal szervezi, hanem „a szentek életének törvényeivel”: aszkézissal és önfeláldozó önsanyargatással. Pogányok harca ez, — keresztény eszközökkel, — keresztények ellen. A gyűlölet és vér fegyverei helyett, az erkölcsi nagyság tiszta és hibátlan érényeivel.

Mi akik itt élünk Középeurópa egy kis zugában: kisebbségi életünk maradék optimizmusával kívánjuk mindenkinek: bár megtanulnák az európai hatalmak is Gandhi példájából a hatalomgyakorlás krisztusi etikáját. Testvérré emelni a legvözöttet és boldogításukkal juttatni győzelemre a közös emberi sorsot. Egy ember, aki szakitva több ezer év politikai gyakorlatával, amely eddig mindig a tömegek áldozta fel az egyesek érvényesüléséért, jobb életéért, — heroikus önfeláldozással megfordítja a vézetet. Gandhi önmagát áldozza fel az önként vállalt éhhalál vergődései között, a tömegek életéért, jobb sorsra érdemes boldogulásáért.

Máglyára helyezték Németországban a kulturát

Nagy ünnepek közepette égették el az irodalom és tudomány kiválóságainak alkotásait — Megszűnt a német szociáldemokrata párt — Hitler Adolf: „Kiharcoltam a német birodalmat a német munkásság számára” Sorban tartóztatják le az ipar és pénzvillág előkelőségeit

Berlinből jelentik: A nemzeti szocialista kormányzat, a politikai és gazdasági programponok után, most napirendre tűzte a párt „kulturális” programját is. Ennek egyik etappját képezte az a példátlanul álló, a diákok, valamint a propagandaminisztérium által

Berlinben a máglyát az Opera-téren építették hatalmas fahusángokból. A szabályos négyszögű mágya körülbelül 15—20 négyzetméternyi területet foglalt és magassága meghaladta a három métert. A máglya közelében horogkeresztes zászlókkal díszített szónoki emelvény állott: ezen tartotta meg beszédét a diákság vezére és Göbbels dr. birodalmi propagandaügyi miniszter. A könyveket teherautókon szállította a diákság az Opera-térre. A máglyahálálra ítélt könyvek között szerepeltek többek között a következő írók munkái: Schalom Asch, Henry Barbusse, Bertold Brecht, Lion Feuchtwanger, Iwah Goll, Jaroslav Hasek (a Svejk szerzője), Walter Hasenclever, Artur Holtscher, Egon Erwin Kisch, Klaus Mann, Robert Teumann, Theodor Plivier, Erich Maria Remarque, Arthur Schmitzler, Ernst Toller, Kurt Tucholsky, Arnold Zweig és Stefan Zweig.

Voltak olyanok, akiknek egyes munkái kegyelmet kaptak. Így Max Brod Tycho Brace című könyve, Döblin Wallenstein-ja, Heinrich Mann Flöten und Dolche című műve és Thomas Mann Olaszországban játszódó elbeszélés gyűjteménye. Könyörtelenül máglyára kerültek azonban Ilja Ehrenburg és Upton Sinclair könyvei. Érdekes megemlíteni, hogy a szocialista Renn Háboru című könyve kegyelmet kapott és csak ennek folytatása a Nachkrieg került indexre. Máglyára kerültek természetesen kivétel nélkül, Marx Bebel, Foerster szociológiai művei.

Ingujjas diákok a lángok körül

Este kilenc órakor gyülekeztek az Operatéren a diákok. Ekkor már az Unter den Lindenen óriási tömeg nyüzsgött. A diákok után megérkeztek a térre a nemzeti-szocialista mozgalom különböző csoportjai is, közöttük 10—12 éves iskolásfiúk és leányok. A máglya, amelyet benzinnel és forgácsokkal gyújtottak meg, éjjel féltizenkettőkor lobbant fel. Először csak egy-egy könyvet dobtak a máglyára, később azonban a feltűrt ingujju diákok már százszámra dobták a könyveket a lángok közé. Különös és szinte félelmetes látvány volt ez a máglya a város közepén, amelynek lángjai megvilágították a környékbéli gyönyörű középületeket. A füst magasra szállt és félig elhamvadt papirlapok röpködtek a levegőben, lángcsóvák nyaldosták körül a könyvek százeit.

A nagy eseményt a rádió is közvetítette, mintahogy az egész ünnepségnek színpadias jelleget kölcsönöztek: az éjszakai autodafé tulajdonképpen rendezői a filmoperatőrök voltak, akik irányították a könyvvetés munkáját. Az ünnepség megkezdésekor ércs hang szólalt meg a rádióban:

— Emberek! Most pedig dobjunk minden német-ellenes könyvet a tűzbe. Ezzel átadom a lángoknak Heinrich Mann összes munkáit! Ezekre a szavakra a tömeg „Heil!” kiáltással felelt, majd pedig újból megszólalt az előbbi hang:

— Bedobom a tűzbe Erich Kastner, Sigmund Freud, Emil Ludwig, Theodor Wolff munkáit. Nincs többé szükségünk ezekre a zsidó könyvekre!

rendezett népünnepély, amelyen több, mint huszezer könyvet égették el. Ugy Berlinben, mint Németország nagyobb városaiban, hatalmas máglyákat állítottak fel és ezeken hamvasztották el nemcsak a szélsőbaloldali, de polgári írók és tudósok legjelesebbjeinek műveit.

Az ünnepeket a Horst Wessel dal elének-lésével fejezték be.

A német politikai helyzetnek egyébként kiemelkedő eseményeit képezi az a rendelet, amely

a németországi szociáldemokrata párt egész vagyonának és valamennyi újságjának elkob-zásáról intézkedik.

Különös figyelmet érdemel az a beszéd is, amelyet Hitler kancellár az új munkásfrontról mondott.

Fényes külsőségek között ült össze ma a porosz államtanács üléstermében az egységesített munkásszervezetek, a „Német Munkás Front” alakuló kongresszusa. Hitler nagy beszédben fejtette ki a kormány új munkáspolitikáját. Az új munkásfront célja az, hogy a munkás és munkaadó érdekeit összehangolja.

— A munkásság részére kell elfoglalnunk az államot — mondta — és semmire sem leszek büszkébb, mint arra, ha életem alkonyán kijelenthetem: kiharcoltam a német birodalmat a német munkás számára. Engem nem vezetnek egyéni ambíciók, szeretném, ha sírkövem-re csak ennyit írnanak: Adolf Hitler. Érzem azonban elhivatottságomat és megyek kötele-zettségem után.

Letartóztatják a szociáldemokratapárt vezéreit

A kormány ma reggel rádió útján utasította a rendőrhatalóságokat, hogy azonnal kezdjék meg a szociáldemokrata vagyontárgyak és újságok lefoglalását. Minden városban, minden faluban a szociáldemokrata-párt helyiségében rendőri bizottság jelent meg, amely zár alá vette az iratokat, könyveket, a pénztárt, a szocialista újságoknál a nyomdát. Ezzel az aktussal ma délben a németországi szociáldemokrata-párt megszűnt létezni. Megsemmisült a párt szervezete is,

amelynek elnökét, Ehlerst és két volt elnökét letartóztatják.

A szociáldemokrata-párt sorsában osztozik a birodalmi lobogó-szervezet is, melynek ugyan-csak volt vagyona és kiadóvállalata.

A német ipar és pénzvillág ismert vezető-egyénségeit egymásután tartóztatják le. A letartóztatottak között szerepel dr. Springorum

Willy, számos hatalmas ipari Konzern igazgatói és felügyelő-bizottsági tagja, aki ellen hűtlen kezelés miatt indítottak bünvádi eljárást. Rajta kívül a rendőrség foglya **Benrath** Karl, a német pénzvilág másik előkelősége. A vizsgálóbíró letartóztatási parancsot adott ki **dr. Blüthgen** Fritz, a Vereinigten Glanzstoff-fabriken felügyelőbizottsági elnöke ellen is. **Dr. Gerstel** Walter vezérigazgató, **Blach** ügyvéd, gyárigazgató, **dr. Goldschmidt** bankár ellen eljárást indítottak. Mindhárom a charlottenburgi Vizművek élén állanak és azzal vádolják őket, hogy a vállalatot súlyosan megkárosították.

Rosenberg Alfrédnak, Hitler személyes képviselőjének londoni missziója véget ért. **Rosenberg** a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy megmagyarázta az angol politika vezetőinek, hogy

abban az esetben, ha a német követeléseket nem teljesítik, a birodalom „érvényesíteni fogja jogait”.

Az egyik német orvosi hetilap legutóbbi számában felszólította az orvosokat, hogy mellőzzék a zsidó tudósok által feltalált gyógyszereket. A lap részletesen fel is sorolja a „zsidó recepteket”.

Elrendelték Genfben a rohamosztagok leszerelését

Párisi jelentés szerint rendkívüli aggodalmat keltenek azok a külügyminiszteriumba érkezett hírek, amelyekből arra lehet következtetni, hogy **Hitlerék az osztrák nép többségének akarata ellenére is erőszakkal fogják az „Anschluss”-t végrehajtani.** A francia kémszolgálat jelentése szerint a német kormány katonai tervet tanulmányoz, amelynek alapján Bécsbe vonulnának a német csapatok.

Londonból jelentik: **Rosenberg** Alfréd, a német nemzeti-szociálista párt egyik vezetője, aki Londonban tárgyalt, Hitler nevében koszorút helyezett el az Ismeretlen katona emlékművének. **A koszorú ma eltűnt az emlékmű elől és, amint az később megállapítást nyert, azt egy motorkerékpáron érkező és azonnal továbbrobogó férfi vitte el.** A tetteit **Sears** kapitány, munkáspárti politikai személyében letartóztatták. **Sears** kapitány fia kijelentette, hogy

anjja előre megfontolt szándékkal vitte el a koszorút, amelyet a Themzébe akart dobni.

A londoni rendőrség őrizetbe vette **Sears** kapitányt, aki kihallgatása során azt vallotta, hogy megaláztatás lenne Angliára, ha Hitler koszorúját a siron hagyják. A délutáni órákban **Sears** már rendőrbizóság elé is került. A bíróság rövid tanácskozás után 40 schilling büntetésre ítélte. A lopás vádját elejtette **Searst** szemben. A koszorút, amire az igazgató megbízottja a Themzébe dobott, kihálázták. Általános meglepetést keltett különben Londonban a rendőrbizóság enyhe ítélete, amelyet úgy magyaráznak, hogy az angol törvények nem irnak elő ilyen esetben szigorúbb ítéletet. Egyesek tudni vélik, hogy a kormány megtette a lépéseket, hogy valamilyen formában

elégtételt adjanak a koszorú elrablásáért.

Az esettel kapcsolatban **Rosenberg** Alfréd is nyilatkozott és hangsúlyozta, hogy a koszorút a kancellár nevében helyezte el az emlékművön a háboruban elesett angol katonák emlékére. A koszorút az elhelyezés pillanatától az angol nép őrizetbe adta.

Hamburgból jelentik: **Biedermann** szociáldemokrata birodalmi gyűlési képviselő ma Köln és Hamburg között **Recklinghausen**nél kiesett a vonatról és meghalt. A vizsgálat egyelőre még nem állapította meg, hogy öngyilkosság, vagy pedig baleset forog fenn.

Május tizediki ünnepségek Bucurestiben és Aradon

Kitüntetések a nemzeti ünnep alkalmával — Fogadtatás az aradi vármegyeházán

Bucurestiből jelentik: Május 10. megünneplése az egész országban rendben és programszerűen folyt le. **Bucurestiben** Őfelsége a király kíséretével a fellobogózott uccákon reggel 9 órakor vonult fel a pátriárkátusra, ahol a kormány tagjai, a klérus és a tisztikar fogadták. Féltnizkor **Cristea** Miron pátriárka ünnepélyes Te-Deumot mondott. Istentisztelet után **Károly** király a pátriárka udvarán fogadta azoknak az ezredeknek a küldöttségeit, amely ezredek a régi háborúból származó zászlókat őrzik. A király megtekintette a régi zászlókat és felszólította az ezredeket, őrizzék meg továbbra is ezeket a zászlókat és ragaszkodjanak azokhoz a dicső hagyományokhoz, amelyek ezekhez a zászlókhoz fűződnek. Az uralkodó azután kíséretével a diszszemlére vonult. A tribünön helyet foglalt a diplomáciai testület, a kormány és a közélet számos előkelősége. A diszszelvonuláson **Prezan** marsall és **Samsonovici** honvédelmi miniszter között lovon résztvett **Mihály** nagyvajda, trónörökös is, aki az egész ünnepség alatt nem szállott le lováról. Este az ünnepséget nagy fátylással zárta be.

Május tizedike alkalmával egyébként a király számos kitüntetést adományozott. **Vaida** Sándor miniszterelnök és **Titulescu** külügyminiszter az „Ordin pentru Merite” érdemrendet kapták. A kitüntetettek között szerepel **Economu** Virgil tábornok, hadtestparancsnok, akinek parancsnoksága alá az aradi háziezred is tartozik. Az aradi katonatisztek közül a **Coroana** Romániai-rend lovagi keresztjét kapták **Ionescu** és **Stan** Mircea kapitányok.

Aradon május 10-ét a hagyományokhoz híven nagyszabású ünnepi keretek között ünnepelték meg ezuttal is. Kedvező időben már a reggeli órákban megkezdődött a zászlódiszbe öltözött főuccákon végig az iskolák, torna-

Fordulat az osztrák politikában

Bécsből jelentik: A kormány beharangozott átszervezése lényeges fordulatot jelent az osztrák belpolitikában, amál is inkább, mert a kormány ezzel a lépéssel a leghatározottabban szembe helyezkedik a nemzeti-szociálista mozgalommal és szakít a Heimwehrrel. A Heimwehr egyik legbizalmasabb embere, **Jakoncigg** kiesett a kormányból és a nemzeti-szociálista árnyalatu politikusok közül csak **Fey** biztonsági miniszter és **Weinstatter-Stürmer** munkaalkalomszerzési miniszter maradt a kabinetben. **Fey** miniszter azonban mindenekelőtt legitimista. **Weinstatter-Stürmer** pedig a napokban cikket írt az Intransigantba, amelyben a legélesebben az Anschluss ellen foglalt állást.

együletek és testületek felvonulása. A görög keleti katedrálisban fényes papi segédlettel folyt le a Te-Deum, amelyen egy a polgári, mint a katonai hatóságok és egyesületek képviselői résztvettek. Az Istentisztelet után a városháza előtt **Antonescu** tábornok, helyőrségi parancsnok tartott diszszemlélet a polgári vezetőkkel együtt az aradi helyőrség diszszelvonulása felett: ezt követően pedig a vármegyeháza közgyűlési termében ünnepi fogadtatás zajlott le, amelyen a bírói kar képviselőiben **Popescu** törvényszéki elnök és **Giuta** Ágoston főügyész, a görög keleti egyház képviselőiben **Pacatiaru** főesperes, a görög katolikusok nevében **Popa** főesperes, a szerb egyház képviselőiben **Kovintvity** Uros, a római katolikusok nevében **Lakatos** Ottó dr. plébános, az evangélikus egyház részéről **Frint** Lajos püspök, a reformátusok részéről **Kovács** Zoltán lelkész, **Vágvölgyi** Lajos dr. a neológ izraelita, **Schreiber** Joachim pedig az ortodox izraelita egyházközségek képviselőiben jelentek meg és tolmácsolták híveik üdvözlését.

Utánuk a város nevében **Botioc** Elek dr. polgármester, a rendőrség nevében **Moga** Romulus dr. rendőrkvesztor, az ügyvédi kamara képviselőiben **Moldovan** Silvius dr. kamarai dékán, a papnövelde részéről **Botis** Tivadar dr. főesperes, a tantesület nevében **Popovicu** esperes, az Astra kultúregyesület részéről **Crisan** Ascaniu igazgató, a tanítói kar nevében **Darlea** tanfelügyelő beszéltek. Az aradi kisebbségi újságírószervezet és az aradi napisajtó tisztelgő küldöttségének üdvözlését **Zima** Tibor, a szervezet ügyvezető elnöke tolmácsolta. Az orvoskamara vezetője **Moldovan** János dr. igazgató-főorvos az orvosi kar, az aradi CFR. igazgatója **Zamfirescu** inspektor a vasut, **Pacuraru** Brutus vezértitkár az aradi Kereskedelmi és Iparkamara, **Stengar-Demian** Sava elnök a munkakamara tisztelgését tolmácsolta. Az üdvözléseket **Lázár** Ágoston dr. megyei prefektus és **Antonescu** helyőrségi parancsnok fogadták, miközben a háziezred zenekara **Iovita** főhadnagy-karnagy vezetésével a Király-himnuszot intonálta. Az üdvözléseket előbb **Antonescu** tábornok, majd dr. **Lázár** Ágoston megyei prefektus köszönték meg, lendületteljes beszéddel méltatva a nap történelmi jelentőségét. Délután a Kulturpalotában és a gáji, ségai, gradistei és buzsáki kulturházakban sikerült kulturünnepségek zajlottak le, majd este kigyulladtak a kivilágított középületek színes villany-transzparensei. Az esti órákban több ezer ember sétált a főuccákon, hallgatva a katonazenét, míg elvonult a katonaság fátylással meztelenül. Ezzel az ünnepség este kilenc órakor véget ért.

Az aradi május tizediki ünnepségekkel kapcsolatban megállapítható, hogy a felvonulások zavartalan rendben történtek meg. Az ünnepségek példás lefolyásáért elsősorban dr. **Moga** Romulus rendőrkvesztort illeti az elismerés, aki **Iancu** Traian rendőrigazgatóval eredményesen szervezte meg a mozgalmas nap rendjének fenntartását.

Vámközösség készül a kisantant-államok között

Titulescu külügyminiszter Genfbe utazott — Példás büntetés a szélsőséges mozgalmak vezetőinek

Prágából jelentik: A kisantant külügyminisztereknek május harmincadikán történő megbeszélése alkalmával — mint a lapok írják a kisantant-konferencia figyelme a gazdasági kérdések felé fordul. Az értekezlet állásfoglalása különösen azért bír nagy fontossággal, mert Románia, Jugoszlávia és Csehszlovákia együttesen megállapítja: a londoni világgazdasági konferencián követendő magatartásukat. A három kisantant-állam elhatározta — írja a prágai sajtó — hogy teljes erővel megvédi érdekeit, amit annál inkább megtehet, mert az összes kérdésekben a kisantant tagállamainak egységes az álláspontja.

Nincs kizárva, hogy a kisantant államok közös vámtarifát léptetnek életbe, amely az egymásközti forgalomra vonatkozik és amelyek

szinte vámközösség jellegével bírnak.

Bucurestiből jelentik: A kormány ma minisztertanácsot tartott, amelyen Romániának a világgazdasági konferencián, a leszerelési értekezleten, valamint a kisantant Prágában tartandó gazdasági megbeszélésein való képviseltetése kérdésében határoztak. Ezekről a programponokról **Titulescu** külügyminiszter referált, aki a minisztertanács befejezése után este nyolc órakor el is utazott Genfbe.

A külpolitikai kérdések letárgyalása után a minisztertanács a belső rend biztosításának kérdésével foglalkozott és elhatározta, hogy ennek fenntartása érdekében a közigazgatási hatóságokat a lesgigorúbb intézkedések foganatosítására utasítja, a szélsőséges mozgalmak kezdeményezőit pedig példás büntetéssel sújtja.

Vadász és Rothbaum angol és francia divatszalon BUDAPEST IV., Párisi-ucca 1. (Váci-ucca sarok.)

Allandó bemutató legújabb párisi modellekben. Kabátok, kosztümök, délutáni és nyári ruhák. Vásári látogatóknak különös árkedvezmény!

Feleségével együtt öngyilkosságot követett el Heidelberg Vilmos budapesti bankár

A Heidelberg-házaspár tragédiája — A nagyszabású valutacsempészési bűnügy megdöbbentő fejleménye

A budapesti törvényszéken napok óta folyik a nagy valutaper, amelynek fővádlottjai Heidelberg Vilmos és fia, Heidelberg György. A ma reggeli fojlatólagos főtárgyalásra hiába várták a per egyik főszereplőjét, Heidelberg Vilmost, mert — mint az később kiderült — a szerencsétlen bankár feleségével, született Garde Emmával az éjszaka folyamán lakásán öngyilkosságot követett el. Az öngyilkosságot a késő reggeli órákban vették észre és a bankárt, valamint a feleségét a Siesta-szanatóriumba szállították. Itt az orvosok megállapították, hogy Heidelberg Vilmos és felesége veronál, lúminál és morfium keverékekkel mérgezték meg magukat. Az orvosok mindent megtettek, hogy a már felszívódott mérgek hatását leküzdjék, injekciókat adtak és a legmodernebb kezeléseket alkalmazták, azonban minden hiába volt. Az amugy is megviselt, gyenge szervezetű Heidelberg Vilmos délelőtt 11 órakor elhunyt, míg felesége este hét órakor követte a halálba. A tragédiáról még a reggeli órákban értesítették Heidelberg Györgyöt, aki a fogház lakója. A kettős öngyilkosság előzményei a következők:

Heidelberg Vilmos valutaügyének a főtárgyalása annyira előrehaladt, hogy a szerdai nap folyamán már sor került a perbeszédre is. Az ügyész: dr. Kotsis Miklós ügyészségi alelnök súlyos büntetés kiszabását kérte a megvádolt Heidelberg bankárra, aki tulajdonképpen fia, Heidelberg György miatt került bele a valutaügybe. A tárgyaláson a bankár rendkívüli módon izgatott volt és amikor közölték vele, hogy az ítéletkihirdetésre már nem került sor, hanem a tárgyalást, illetve az ítéletkihirdetést péntek reggel kilenc órára tűzték ki, látszólag még jobban megrendült és valósággal összeroppant.

Szerda délután védőügyvédje telefonon hívta és kérte, hogy várja meg a lakásán, mert felkeresi, hogy ügyében megbeszélést folytathassanak. Heidelberg az ügyvédet arra kérte, hogy halassza el látogatását mára, illetve csütörtök délutánra, mert nem jól érzi magát. Heidelberg Vilmos a délutánt és az estét leánya és veje társaságában töltötte. Tíz óra felé arra kérte leányát, hogy menjenek haza, mert pihenni akar, miután az aznapi tárgyalás megviselte idegeit. Féltenegykor az egész ház már elsötétedett, csak Heidelbergék hálószobája maradt világos, még a késő éjszakai órákban is. A szemközti villa lakóinak feltűnt ez a világosság, de annak tulajdonították, hogy a beteges Heidelberg nem tud aludni.

Tíz bucsulevél

Reggel félnyolckor keresték Heidelbergeket, de a szobaleány azt válaszolta, hogy még alszanak. Később Heidelberg Márton dr. ügyvéd, kormányfőtanácsos jelent meg, ő azonban az egyik szobában helyet foglalt és várta fivérét. Amikor már nyolc óra is elmúlt, idegeskedni kezdett, majd átment sógora lakásába és onnan együttesen felhívták Heidelberg Vilmos telefonját, amely a hálószobában áll. A telefon hiába csengett, a lakásból senki sem jelentkezett. A két férfi izgatottan átrohant a lakásba és dörömbölni kezdtek a hálószoba ajtaján. Amikor erre sem reagáltak, vállukkal benyomták az ajtót. Itt azután megdöbbentő kép tárult eléjük:

Heidelberg Vilmos kék-fehér csikos pizsamában, hamuszürke arccal feküdt az ágyban és

eszméletlenül hörgött. Felesége hasonló módon feküdt az ablak mellett elhelyezett ágyon. A villából azonnal értesítették a mentőket, akik a súlyos állapotban levő házaspárt beszállították a szanatóriumba. Az öngyilkos bankár tíz bucsulevet hagyott hátra leányának, fiának és a család többi tagjának, valamint Bajor Gizinek. Az egyik egy félív papírlapon írva nyitva hevert az egyik éjjeli szekrényen, rajta a következők álltak:

— Hagyjatok meghalni, ne próbáljatok visszahozni az életbe.

A többi levél leragasztva és pontosan megcímezve feküdt az éjjeliszekrényen. A leveleket a rendőrség lefoglalta.

Megrendítő jelenet volt, amikor a családnál huszonöt éve szolgáló cselédleánnyal közölték az öngyilkosságot. Az öregasszony hangtalanul végigvágódott a földön és csak félóra múlva tért ismét magához.

Gandhi agónizál

Teljesen elerőtlenedett a hindu nacionalisták világhírű vezére — Német tanítványa beszüntette az éhségstrájkot — Gandhi hívei a végső katasztrófától tartanak

Londonból jelentik: Szerdán este harmadik napja volt annak, hogy Gandhi éhségstrájkját megkezdte. Három hétre tervezte az éhezést Gandhi, aki azonban már szerdán este rendkívül gyenge és kimerült volt. A hangja olyan halk, hogy a közvetlen közelében tartózkodók is csak nehezen értik meg szavát. Gandhi csak nagyritkán iszik egy-egy korty vizet. Amíg hozzátartozói nagy aggodalommal figyelik a Mahatma fizikai összeomlását, addig maga Gandhi optimista és kijelenti, hogy túl fogja élni az önkéntes böjtölés huszonegy napját.

Londonból jelentik: A Daily Express rendkívüli kiadásban jelenti, hogy Gandhi hajdoklása kezdetét vette. A lap telefonon felhívta Gandhi fiát, aki azt a felvilágosítást adta a londoni újságnak, hogy apjának állapota rendkívül aggasztó.

Londonból jelentik: Naidu asszony, a híres hindu költőnő, aki állandóan Gandhi szobájában tartózkodik, sürgősen a mahatma betegágyához hivatla az érinthetetlenek osztályának vezérét, mert

Gandhi sárgaságban szenved és igen rossz éjszakája volt.

A mahatma fia, akit a „Daily Express” szerkesztősége telefonon felhívott, kijelentette, hogy

atyja rendkívül gyenge és még csak annyi táplálékot sem vesz fel, amennyit orvosai tanácsolnak.

Bombayból jelentik: Spiegel Margit dr., Gandhi német tanítványa, aki a mahatmával egyidejűleg szintén éhségstrájkot kezdett, szerdán

Drámai jelenetek játszódtak le, amikor a védők közölték az öngyilkosságot Heidelberg Györggyel. Először kiméletesen csak annyit adtak tudtára, hogy apja öngyilkosságot követett el és édesanyja is súlyos beteg. Később azután közölték az összetört emberrel a tragikus valót. Heidelberg György rázuhant egy székre és tudokló zokogásba tört ki. Amikor kissé megnyugodott, félrevonta az egyik védőügyvédet és ezt a kérdést intézte hozzá:

— Mondja meg őszintén, elítélték volna az apámat?

Elnapolják a főtárgyalást

A kérdésre az ügyvéd azt válaszolta, hogy semmi körülmények között sem ítélték volna el, miután ő nem volt bűnös. Öngyilkosságát nem a félelemmel kell magyarázni, hanem annak tudható be, hogy idegei teljesen felmondták a szolgálatot.

A törvényszék már intézkedett, hogy a pénteki főtárgyalást napolják el. A védőügyvédek beadvánnyal fordultak a törvényszékhez, amelyben kérték, hogy engedjék meg Heidelberg Györgynek, hogy szülei temetésén polgáriruhás rendőrök vagy detektívek kíséretében résztvegyen.

A kettős öngyilkosság egész Budapesten hatalmas feltűnést és nagy részvétet keltett.

beszüntette a koplalást azzal az indoklással, hogy nem akar meghalni, hanem segíteni akar mesterén.

Spiegel Margit hétfőn azért kezdett Gandhival együtt éhségstrájkot, mert azt hitte, hogy Gandhi nem veszi lelkére, hogy legkedvesebb tanítványa belehaljon az éhezésbe és inkább maga is beszünteti a koplalást. A leány az éhségstrájk beszüntetése után fel akarta keresni Gandhit és elment Naidu asszony házába, ahol Gandhi lakik.

Naidu asszony nem engedte be Gandhihoz és kiutasította a házból, mondván, hogy ezzel a taktikázzással csak árt az ügynek.

Spiegel Margit erre ünnepélyesen megesküdött a ház küszöbén, hogy soha többet az életben nem fog aludni. Gandhi egészségi állapota egyébként egyre jobban aggasztja orvosait. A mahatma már a koplalás második napján elájult s orvosai attól tartanak, hogy egy hétnél tovább nem bírja a koplalást.

Mahatma Gandhi fia, Devadas szerdán este még egy

utolsó kísérletet tett, hogy rávegye atyját az éhségstrájk beszüntetésére. A fiu másfél órát töltött a mahatmánál de nem tudott beszélni vele, mert atyja már teljesen elerőtlenedett.

Gandhi letargikusan hallgatta fia szavait és nem válaszolt egy szóval sem. Amikor Devadas kijött a házból, csak annyit mondott az újságíróknak, hogy minden hiába, nem lehet már segíteni. Gandhi környezetében attól tartanak, hogy a mahatma már a vasárnapot sem éri meg.

CORSO-mozgó mai műsora
BOLVARY—STOLZ supertilm

Amiről az asszonyok álmodnak!

GUSTAV FRÖHLICH, Nora Gregor, Peter Lorre, Otto Wallburg.

Meghalt Kurz Zelma, a világhírű bécsi operaénekesnő

A nagy művésznő élete és utolsó órái — Egy aradi urileány együtt tanult énekelni Kurz Zelma leányával

Kurz Zelmának, a koloraturének egyik világhírű művésznőjének halálát gyászolja az egész művelt világ. Kurz Zelma klasszikus képviselője volt a koloraturének azon művészetének, amely szinte eszményi magasságokba szárnyalt s versenyre kelt a legtökéletesebb hangszerekkel. Az énekkultúrája maga volt a technikai mindentudás s zenei stíluszérzeke a leghíresebb korabeli bravurénekesnők fölé emelte. Kurz Zelma 1876. október 15-én született Bielitzben. Énektanulmányait Bécsben végezte, ahol Röss tanár tanítványa volt. Képzése után első szerződését a Majna melletti Frankfurtban kapta 1896-ban. Öt év múlva már a bécsi Operaház büszkesége volt. Érdekes megemlíteni, hogy első sikerét Bécsben a „Mignon“-ban aratta, amikor az „Ismered-e a hont“ kezdetű dalnál giksztet fogott. Kurz Zelma egyáltalában nem jött zavarba, hanem a közönségtől a legnagyobb nyugalommal pardont kért, ami derültséget keltett. Ettől kezdve a bécsiek szívükbe fogadták az énekesnőt, aki egymás után énekelte a legragyogóbb énekpártikat. Az állami Operától 1927-ben vált meg, mert szívbajt kapott s orvosai eltanácsolták a színpadról. Halban József dr.-hoz, a hírneves bécsi nőorvoshoz 1910-ben ment feleségül s házasságukból két gyermek származott.

Kurz Zelma halálát rosszindulatú tüdőbaj okozta, amelyet Amerikában szerzett négy esztendő előtt, legutolsó amerikai hangversenykörútján. Orvosai mindent elkövettek, hogy megakadályozzák a betegség továbbfejlődését, azonban operatív beavatkozással sem tudták eredményt elérni. Néhány hónap előtt rosszabbodás állott be a nagybeteget állapotában, úgy, hogy az orvosi tudomány már csak arra szorítkozhatott, hogy a paciensnő iszonyu fájdalmait enyhítse. Kurz Zelma szervezete annyira legyengült, hogy minden percben a legrosszabb bekövetkezéséről tartottak. Néhány nap előtt hirtelen tüdőgyulladás lépett fel, amelynek következtében beállott a halál. Szerda délelőtt 11 órakor a világhírű koloraturénekesnő csendesen elhunyt. Halottas ágya mellett férje, dr. Halban József professzor és két gyermeke tartózkodott. Kurz Zelma halálával a zenei világ olyan nagy énekesnőt veszített, amilyen egyhamar nem tűnhet fel a zenekultúra színpadán.

Kurz Zelma leánya, a fiatal Daisy Halban, akiben zenei szakértők egy új Kurz Zelmát sejtettek. Bécsben együtt tanult Stauber Vica-val, dr. Stauber Andor ismert aradi orvos

leányával. Kaszovska kamaraénekesnő énekesiskolájában minden nap együtt volt Stauber Vica Kurz Zelma leányával, aki sokat mesélt az aradi urileánynak édesanyja életéről. Az alábbi érdekes epizódokat részben Kaszovska asszonytól, részben a fiatal Daisy Halbantól tudta meg Stauber Vica, aki munkatársunk előtt Kurz Zelma halálával kapcsolatban elbeszélte Bécsben szerzett információit a nagy énekesnő életére vonatkozólag.

— Kurz Zelma már évek óta súlyos beteg volt — kezdte az aradi urileány. — Betegsége alatt is igen gyakran fogadott látogatókat, rendezett háziestélyeket s az utóbbi időben már ágyban fekve vett részt a társaságban, valamennyi ékszerével feldiszipve... Utolsó szereplése a nyilvánosság előtt akkor folyt le, amikor Ileana román hercegnő és Habsburg Antal fiát keresztelték Bécsben, a Stefánkirchében. Ezen a keresztelőn énekelte utóljára Kurz Zelma, akinek hangját még akkor is csodálták... Azt mondják, a leánya örökölte édesanyja tehetségét, gyönyörű hangját. Tanárai azon a véleményen vannak, hogy nagy énekesnő lesz Daisy Halbanból.

Stauber Vica ezután elmondja, hogy Daisy Halbanhoz meleg barátság fűzi és szeretettel beszél a szép, rendkívül intelligens, jól nevelt, művelt leányról. Elbeszéli azt is, hogy Daisy gyakran mondta neki, édesanyja mennyire félti őt attól a pályától, amit választott, azonban midőn énekelni hallja, boldogság tölti el, mert úgy érzi, hogy énekművészete nem száll vele a sírba.

—Gyakran énekel Daisy otthon, családi körben zongora-, hegedűkísérettel. Egy alkalommal Kurz Zelma, aki már ágybanfekvő

Bűnügyi eljárás egy lebontott aradi siremlék körül

Feljelentés egy aradi építész ellen, aki az elmaradt részlet fejében lebontott egy siremléket

Néhány nappal ezelőtt bűnügyi feljelentés érkezett be az aradi ügyészséghez egy általános ismert aradi építész ellen. A feljelentést Pucher Zoltánné aradi uriaszony adta be, ügyvédje dr. Friedmann Ignác útján. Az ügyészséghez betérjlesztett panasz szerint Pucher Zoltánné 1931-ben megállapodást kötött egy aradi építésszel, hogy az uriaszony édesanyjának sírjára 45 ezer lejért díszes siremlé-

két állít. Pucherné sokat tartózkodott ebben az időben külföldön, de onnan is állandóan pénzt küldött az építésznek, aki el is készítette a megrendelt siremléket. Az uriaszony összesen 41 ezer 730 lejt fizetett ki és amikor az utolsó 3270 lejre került a sor, keletkezett a nézeteltérés.

Pucher Zoltánné ugyanis a temetőben megtekintette a siremléket és azt állapította meg, hogy az nem olyan anyagból készült, mint amilyenre a megállapodás szólt. Ennek alapján megtagadta az utolsó részlet kifizetését. Az építész viszont ragaszkodott követeléséhez és kijelentette, hogy teljesen a megállapodáshoz híven teljesítette kötelezettségét. A vitának végül is váratlan fordulata támadt, amennyiben az építész

kiment a temetőbe alkalmazottaival, lebontatta a siremléket és hazaszállította.

Néhány nap múlva Pucher Zoltánné felkereste édesanyja sírját, ahol megdöbbenéssel konstataulta a történeteket. Felkereste ügyvédjét, akinek megbízást adott arra, hogy követelje vissza a siremléket. Friedmann dr. erre levélben felszólította az építézt, aki néhány nap múlva jogi képviselője útján azt a választ adta, hogy a siremlék elszállításához joga volt a megállapodás értelmében, amelyet nem ő, hanem Pucherné szegett meg, amikor az utolsó részlet kifizetését elmulasztotta. Leszögezte az építész, hogy teljesen jóhiszeműen járt el. A leváltások és jogi viták nem vezettek eredményre, egyik fél sem engedett álláspontjából és végül is a bűnügyi hatóságok elé került az ügy. Pucher Zoltánné feljelentette az építézt és most a beavatottak körében nagy érdeklődéssel várják, milyen állápontra helyezkednek a bűnügyi hatóságok, jogában állott-e majdnem 42 ezer lej kifizetése után az építésznek lebontatni és elvitetni a siremléket?

Közel hat millió lej vámbírságot vetettek ki egy aradi vállalkozóra

Harmadfél millió lejes aradi vámbüntetés leírását rendelte el a legfelsőbb fórum

Az aradi illetékes pénzügyi hivatalnak az az osztálya, amely a vámbírságok nyilvántartásával, a leírások átszervezésével, a kontesztációk bevezetésével foglalkozik, minden hónapban elkészíti a szükséges kimutatást, amely rendszerint érdekes adatokat szokott tartalmazni.

A legutóbbi megállapítás szerint Aradon legutóbb többmillió vámbírság leírását hajtották végre.

Ezt a harmadfélmillió vámbüntetés annakidején egy aradi cégre rótták ki, amely a bíróságok előtt mindig azt hangoztatta, hogy törvénybeütköző cselekményt nem követett el, tehát nem büntethető. Ennek ellenére mégis kiszabták a rendkívül súlyos bírságot, amelynek kifizetése a cég tönkremenését eredményezte volna. A gyanúsított cég büntetését a tábla is helybenhagyta, de az ítélet ellen a kereskedő felfolyamodást jelentett be. A vámbírságok szempontjából legmagasabb bucuresti-i fórum nemrég

foglalkozott ezzel az ügyel és olyan határozatot hozott, amely méltán kelthet feltűnést. Legvégső fokon ugyanis kimondották, hogy az elítélt nem követte el a terhére rótt cselekményt és ezért felmentették. Az erről szóló leíratot a napokban kapta meg az illetékes pénzügyi részort, amelynek e hónapi kimutatásában fog szerepelni a nagyösszegű vámbírság leírása.

Ezenkívül egy otlacai lakosra kirótt 970 ezer lejes, egy curcii-i lakosra kiszabott 316 ezer lejes és egy 120 ezer lejes vámbírság törlesztését is elrendelte a legmagasabb fórum. Azonban folyamatban van egy 5 millió 600 ezer lejes vámbírság ügye, amelynek egyik szereplője Aradon lakik. A vámtörvénybe ütköző cselekményt Giurgiuban, a román-bolgár határon követték el és a hatalmas büntetést is a regátban vetették ki, de az összeg behajtása végett az iratokat Aradra küldték. Az Aradi Közlöny munkatársát úgy informálták, hogy az aradi elítélt felebezett és az aktákat most a táblához terjesztették fel.

RAWLPLUGS

Angol szabadalmazott furók és ékek. Nélkülözhetetlen építészeknek, építési vállalkozóknak, villanyszerelőknek, vízvezetékszerelőknek, lakatosoknak, cimpfestőknek, kárpitosoknak és minden háztartásnak. A legjobb és leg-egyszerűbb módszer mindenféle tárgyakra téglán, betonon, kővön, márványon, csempén való megerősítése. Kiméli a falakat, a festést és a tapétát. Megtakarítás időben, anyagban és pénzben. A falak kifurása, a lukak betömése és begipszkelése főleges.

Kapható minden vaskereskedésben és hasonló szakmájú üzletekben.

Szakmabelli képviselők kizárólagos eladási joggal a Bánság és Erdély minden nagyobb városában kerestetnek.

Romániai vezérképviselő:

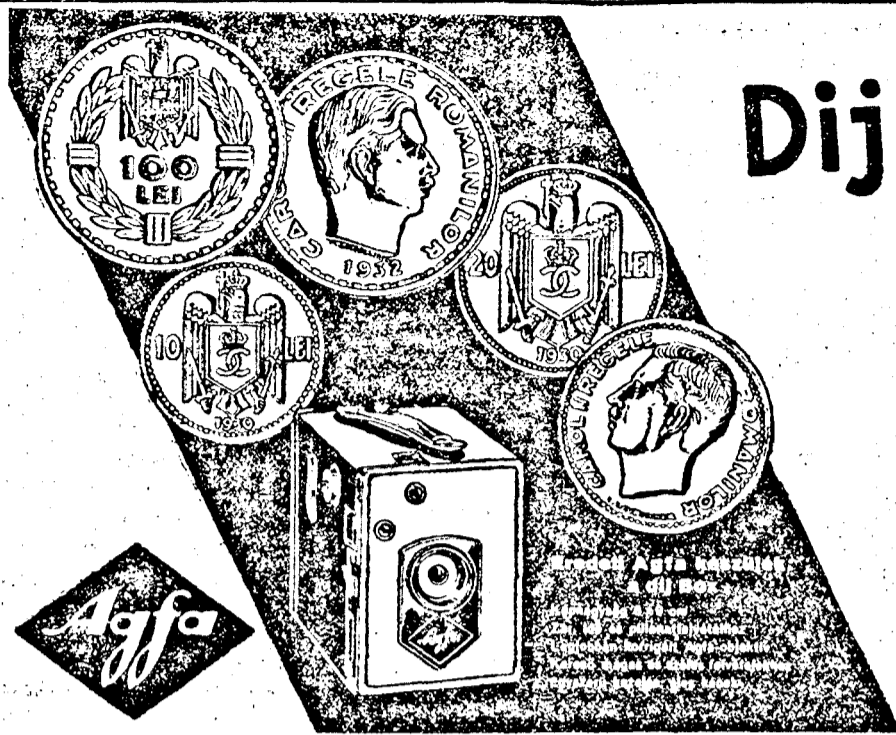
HENRY BRETEA

Bukarest, I. Str. Eugen Carada 7.

Telefon: 3-5092.

beteg volt, sirva fakadt, midőn leányát énekelni hallotta és azt mondta: „Nagy énekesnő lesz belőled, Daisym, de én... én azt már nem fogom megérni...”

Aztán beszél a fiatal aradi urileány egy estélyről, amely Kaszovska asszonytól folyt le s ahol Kurz Zelma is megjelent. Saljapin, Kie-pura s más világhírű énekesek gyönyörű műsort rögtönöztek s ekkor Kurz Zelma is felugrott és azt mondta, hogy nem bírja tovább, neki is énekelnie kell... Pedig akkor már beteg volt, de a jelenvoltak azt mondták, hogy ritkán énekel olyan szépen, mint azon az estélyen. Kurz Zelma halála előtt állt a keresztény hitre, hogy férje vallásának szertartásai szerint temessék el...

Dijpályázatunk

250.- Leiert egy fényképezőgép?

Keresse ezen Box nevét

Minden szerencsés megfejtő a helyes megfejtésért 250.- Lei ellenében az itt bemutatott 44 sz. Agfa Box készüléket kapja.

Becszerelés 1933 május hó 5.-től június 30.-ig minden fotokereskedőnél

AGFA ——— BOX

Könyv és párbaj

Irtá: FEKETE TIVADAR

Át a brandenburgi kapun és keresztül az Unter den Lindenen, ütemes marsban vonul fel a berlini diákság. Elöl zenekar, hátul zenekar, közepben horogkeresztes zászlók diadalmas lengése mellett a viharvert teherautók.

Ez a vidám középkori temetés huszezer német könyv halálát jelenti. A mára megelevenedett inkvizíciós autadafé. Középeurópa legvilágítóbb szellemei kerülnek erre a sötét máglyára, amelynek nincs és nem is lehet párja a világtörténelemben, sem lobogásban! — a gyűlölet lobogását értjük — sem sötétségben! — az ítélet sötétségét értjük. Ünnepi beszédek hangzanak el, mialatt porrá és hamuvá senyvednek az írott betűk, szikrázó agyvelek örök rakétái, az emberi alkotás legnemesebb produktumai, mindaz, amit rövidesen és egyszóval: modern irodalomnak és modern tudománynak lehet nevezni.

Huszezer kötet: megmérhetetlen szellemi nagyság, át nem fogható intellektuális erő lángol az Opera előtt, abban az optikai csalódásban, hogy a papirossal és a bekötési táblákkal együtt elég a szellem is.

Itt van a máglya tévedése!

Csak a papirossa ég el. Csak a nyomdai munka ég el, a hajtogató-lányok munkája, a fűzőgépek fűzése, az olmos festék, a könyvkötő vászna. Ami ezen kívül, vagy ezen belül van, az ugysem éghet el. Az emberi szellem oly tűzálló, az emberi értelem dokumensei olyan örökkévalók, hogy nincs az a hitleri koncepció, amely el tudná égetni. A könyvek hamvait szétviszi a hajnali szél, mint ahogy elpusztíthatatlanul szétszóródtak a világba Bert Brecht, Walter Hasenklever, Egon Erwin Kisch, Henry Barbusse, Salam Asch, Ernst Toller, Upton Sinclair, Jaroslaw Hasek, Lyon Feuchtwanger, Arthur Holitscher, Robert Neuman, Erich Maria Remarque, Arthur Schnitzler, Jacob Wassermann, Arnold Zweig, Stefan Zweig, Emil Zola, Alfred Polgar, Max Brod, Alfred Döblin, Erich Kästner, Thomas Mann, Ilja Ehrenburg, Heinrich Mann, Ludwig Renn, Eduard Bernstein, Bebel és Magnus Hirschfeld nevei és munkái.

A tűz részegit. Minden máglyára dobott név visszhangja: Heil Hitler! Véggididereg a hátamon a hideg: a következő szám Emil Ludwig, akinek gyönyörű Goethe-könyve száz kiadást ért el.

És mindehhez: a német ifjuság asszisztál. Négyszer diák tapsol annak, hogy szimbolikusan kivulladnak az emberi értelem munkái. Az az ifjuság tombol itt, amelynek le kellene szűrni a háború után következő korszak rettenetes tanulságait, az az ifjuság, amelynek építenie kellene, nem rombolni, az az ifjuság, amelyik tisztább és humánusabb atmoszférára felé lendíthetné a rozsdás és végzetes középeurópai gépezetet.

Az az ifjuság, amelynek egyetemeken két nappal ezelőtt újra visszaállították a párbajt, a Schlägereit, a Burschenschaftok régi vagdosását, a Chorstudentek söröskancós értelmetlen verekedéseit. Kamaszkodó viháncolásban, a szent megszállottságok nemes termékei fölött való cinikus örületben tapsolnak ezek az ifjak mindenegyes uabbi máglyára kerülő munkának. Ennél nagyobb mulatság ezután már csakugyan az lehet, hogy a könyvek temetési torán csapra verik a teuton italkokat és földöntúli jókedvükben kiélezett párbajkarddal véres ráncokat csapnak egymás arcára.

Milyen végzetes utakon, milyen történelmi fordulatokon át kerül egymás mellé e két szó:

A hamiskártyás Berzeviczy Györgyöt tizenöt hónapi súlyos börtönre ítélte a bécsi bíróság. Az elítéltet örökre kitiltják Ausztria területéről — Derűtség közepette folyt le a főtárgyalás

Bécsből jelentik: A vegyesbíróóság ma tárgyalta Berzeviczy György kártyacsalási büntetését. A vádirat csalással vádolta Berzeviczyt, hogy hamisan kártyázott a két legelőkelőbb polgári klubban, a Wiener Clubban és a Wiener Cercleben. A vádat a mai tárgyaláson úgy formulázták, hogy Berzeviczy elősegítette a két klub több tagjának hamiskártyázását és ebből a célból a bécsi klubok két szolgájának közreműködését biztosította.

A tárgyaláson Berzeviczy György kijelentette, hogy *bűnösnek érzi magát, a felbujlásban azonban ártatlan*. Elmondta élettörténetét, amely szerint 1867-ben született és egyetlen fia néhai nagybirtokos apjának, aki több ízben országgyűlési képviselő volt. Huszeves korában vették fel a Nemzeti Kaszinóba. Apja akkoriban meghalt és 10.000 holdas birtokot hagyott rá. A birtokot ő bérbeadta és jövedelméből utazgatott és kártyázott. Bejárta Afrikát. Huszonöt éves korában egy Pallavicini öröknőt vett feleségül, akitől két gyermeke született. 1902-ben eladta birtokát és Nizzában telepedett le, ahol a játéknak elt. A háború idejét részint Svájcban, részint Bécsben a cenzurahivatalban töltötte. A háború után is kártyázott. Bécsbe érkezve, hallotta, hogy a Wiener Cercleben nagy kártyajáték folyik. Nem lépett be a klubba, hanem néhány embert beavatott egy kártyarendszerbe. *Az ő feladata volt a kártyák kikészítése és a szolgák instruálása.*

Az elnök kérdésére, hogy kikkel játszott össze, Berzeviczy megtagadta a választ és azt sem volt hajlandó megmondani, hogy a két klubon kívül milyen egyéb klubokban játszott. Ami a híres „horoszkópot” illeti, Berzeviczy kijelentette, hogy neki kellemes volt a hamisjátékok horoszkópnak mondani és Löwy orvos, aki később öngyilkos lett, elhipte neki, hogy horoszkópról van szó. Ezután hosszasan magyarázta Berzeviczy „kártyarendszerét”, melynek — amint mondta — portugál sorrend a neve. A rendszer abban a pillanatban csődöt mond, amikor a kártyákat keverni kezdik. Nagy derűtséget keltett az a kijelentés, hogy az egész világon egyedül Ausztriában nem kell keverni a kártyákat.

könyv és párbaj?! Az elhamvadtt könyvek írói szintén párbajhősök voltak: a szellem nagyszerű harcosai, akik engarde álltak minden reakcióval szemben. Zola Emil, Thomas Mann vagy Emil Ludwig Európa irodalmának legnagyobbjai voltak. Ezeket a szellemi párbajokat égették el a berlini Opera előtt azok, akik e vesztességért kárpótlásul kapták a fizikai párbaj ajánlóját. Ez így történt, 1933. május 10-ről 11-re virradó éjszaka, pontban éjfélkor, a berlini Operatérén, ahelyett, hogy Thomas Mann hagyta volna párbajozni a s az egyetemeken a burschenschafti

Azzal folytatta vallomását Berzeviczy, hogy *három-négy évvel ezelőtt fogott el a pénze*. Akkor még villája volt Franciaországban. Nagy derűtség közben mondta el, hogy fiatalitási kurát vett, amely nem használt.

— *Hatvanöt éves lettem, uraim, de csak mostanában kezdtem el a hamiskártyázást.*

Azután ismét rendszerének hátrányait ismertette, mire az elnök nagy derűtség közben kijelentette, hogy most már valamennyien jól kiismerik magukat a hamiskártyázásban.

— *Ez lehetséges, elnök ur, — szölt Berzeviczy — de figyelmeztetem, hogy sohase szabad keverni a paklit.*

A terem derűtsége most már tetőfokra hágott. A perbeszéd elmondására került sor, majd a bíróság egy óra hosszat tartó tanácskozás után délután félháromkor meghozta ítéletét. A törvényszék

Berzeviczy Györgyöt csalásért 15 havi súlyosított börtönre ítélte és a büntetés kitöltése után örökre kitiltja Ausztriából.

A vizsgálati fogsággal és a kiszolgáltatással eltelt 13 hónapot a törvényszék beszámítja a büntetésbe, úgy, hogy Berzeviczynek *már csak két hónapot kell ülnie*. Az elnök az ítélet indokolása közben kiemelte, hogy a magyar igazságszolgáltatás az utóbbi napokban kikérte Berzeviczyt az osztrák törvényszéktől.

Verseskötetét dobálta a képviselők közé

a magyar parlamentben egy budapesti költő

Budapestről jelentik: A képviselőház mai ülésén érdekes jelenet játszódott le. Friedrich István beszéde közben egy hang szólt le a karzatról:

— *Bocsánatot kérek, uraim —* mondotta.

Ezután az ismeretlen egy csomó könyvet dobott le a képviselők közé. Kiderült, hogy a dobáló Berecz Sándor alanyi költő, aki az „Ő hívott” című verseskötetét hajlította a képviselők közé. A teremőrök kivezették, a késő esti órákban még folyik a kihallgatása a rendőrségen. Berecz azonban elérte célját: a sajtó tudomást vett róla és könyvéről.

vagdalkozások helyett felgyújtották volna a reakció lovagi kódexeit!..

Bocsáss meg nekik tisztelt kollégám, aki utánam ötven évvel irod e régi kor történetét. Ők nem tudták, hogy mit cselekszenek. A máglyagyújtók neveit nem jegyezte fel senki. De te tudod, mert úgy-e, tudod, tisztelt kollégám, hogy ki volt Ludwig, Remarque, Zola, Barbusse, vagy akarmelyik Mann?!

A kortárs is belenyugszik. Még egy-két ilyen sötét máglyát és végre, 1933. év. után, Világosság lesz a Földön!

H I R E K

Rozsnyai Mátyás

aradi tudós-gyógyszerész születésének századik évfordulója

Századik évfordulója volt szerdán annak, hogy az aradi Rozsnyai-gyógyszertár nagy-hírű alapítója, Rozsnyai Mátyás először pillantotta meg a napvilágot. Száz évvel ezelőtt, 1833. május 14-ikén született Rozsnyai Mátyás Tavaszszállás községben, szüleinek ősi kuriáján. Az apja, aki hatalmas földbirtok ura volt, azt akarta, hogy fia katoná legyen. Középiskoláit kintitetéssel végezte és a kadettiskolában is megállta helyét, azonban az 1848-iki szabadságharc utáni általános nyomottság és nemzeti letargia arra bírta Rozsnyai Mátyást, hogy pályát változtasson. Egyetemre járt és kémia-tanult. Több külföldi egyetemen folytatta tanulmányait, medikus lett és orvosi diplomát szerzett. Az 1859-iki év nagy eseményt hozott a fiatal vegyész-orvosnak. A nemzetközi orvos-tanács pályadíjat tűzött ki annak a problémának a megjelölésére: hogyan lehetne a klinikából olyan preparátumot készíteni, amelyet gyermekek is használhatnának. Nagyon sokan próbálták ezt a problémát megoldani, amelyet azonban — a vegyészeti tudomány dicsőségére — Rozsnyai Mátyás oldott meg. A fiúorvosi vándorgyűlésen ismertette eljárását Rozsnyai, aki hatalmas sikert aratott előadásával és ezzel megnyerte az orvosszövetség pályadíját. A Rozsnyai által megállapított módszert az egész világon bevezették és máig is mindenütt azt a kinin-adagolást használják a gyermekeknek, amelyet 1859-ben fedezett fel az aradi gyógyszerész. Rozsnyai Mátyás különben 1874-ben telepedett le Aradon, akkor nyitotta meg a jelenleg is fennálló Rozsnyai-gyógyszertárt. Husz évig vezette gyógyszerárát Rozsnyai Mátyás, aki 1895-ben, augusztus 5-ikén halt meg Aradon. Érdekes, hogy a budapesti Rádió-stúdió hosszabb előadásban számolt be az aradi tudós gyógyszerész életéről és munkásságának értékes eredményéről. A budapesti gyógyszerész-szövetség vasárnap ünnepli meg Rozsnyai Mátyás születésének százéves évfordulóját.

— **IDÓPROGNÓZIS:** Változókéony idő várható, helyenként eső vagy zivatarokkal, élelkebb szelekkel. Lassu lehülés valószínű.

Aradvárosi mozik műsora

Előadások: 5. negyed 8 és fél 10 órakor.

CENTRAL MOZGÓ: MAGYAR RAPSZÓDIA. A némafilmek idejében nemzetközi sikere volt a „Magyar rapszódia”-nak. A film budapesti bemutatójára személyesen odaérkezett Willy Fritsch, az egyik főszereplő, aki ezzel az alakításával a legnépszerűbb sztárok sorába emelkedett. Póditlan ünneplésben volt része a magyar fővárosban, de kijutott az ünneplésből a női főszereplőnek is: DITA PARLÓ-nak és LIL DAGOVER-nek. Ehhez hasonló filmsiker azóta sem volt s ez készítette a gyárat arra, hogy teljesen új kópiával másodikk világtörüll utjára indítsa. Az új kópiának Romániában először Aradon van a premierje. A megszerzése nagyobb áldozatba került, mint bármely más, modern slágerképnek. (Rendes helyárak)

SELECT MOZGÓ: HAWAI RÓZSÁJA. Elkölrelátható volt, hogy Aradon is óriási sikere lesz ÁBRAHÁM PÁL legsikerültebb filmoperettjének. A pazar kiállítás, a nagystíli rendezés, a drága sztárok sorompóba állítása mind-mind ígért volt, hogy az eredmény nem maradhat el, mint ahogy nem is maradt seholsem el. Egy minden ízében igazi operett, nagyszerű muzsikával, ötletes szöveggel, boszorkányos táncszámokkal és könnyezésig kacagató jelenetekkel. EGGERTH MÁRTA, HANS FIDESSER, PETROVICH IVÁN, HANS JUNKERMANN, BABY GRAY és VEREBES ERNŐ játszik a főszerepet. (Rendes helyárak).

— Elkoboztak egy lapot Kolozsváron. Az egyesületi ünnep híradásaival kapcsolatosan, a kolozsvári „Mai Világ” című déli bulvárlapot a hatóságok elkobozták, mert az ünnepet jelző szövegébe egy téves szó került bele. A nyomdában eszközölt vizsgálat megállapította, hogy szedésben történt. Egy szedőt lefoglalták.

— Megtalálták Keresztelő Szent János sírlját. Róman keresztül érkezett hírek arról számolnak be, hogy Jeruzsálemben, ásatások közben ráakadtak Keresztelő Szent János sírjára. A sír közvetlen Herodes palotája mellett fekszik.

— Pénteken kezdődik az aradi és aradmegyei részvénytársaságok adókiivetése. Az aradi pénzügyigazgatóság kerületében levő összes részvénytársaságok adójának megállapítása e hó 12-én, pénteken kezdődik az aradi pénzügyi palota első emeletén működő első számú speciális bizottságnál. A miniszteri utasításnak megfelelően június elsejéig be kell fejezni az adókiivetést. A bizottság most is átvizsgálja a részvénytársaságok mérlegét és könyveit, amelyeknek megtörténte után megállapítja az adót.

— Aradi fiatalember orvos doktorátusa Párisban. Aradi társadalmi körökben ismert, rokonszenves fiatalember: Gerő Zoltán, Gerő Gyula, az Astra-gyár volt cégjegyzőjének fia szerzett az elmúlt napokban orvosi doktorátust. Gerő Zoltán Párisban, az egyetem orvosi fakultásán kintitetéssel nyerte el az orvosi diplomát és pedig állami diplomát kapott, amellyel Franciaország területén is folytathat orvosi gyakorlatot. Gerő Zoltán fiavérét, Gerő Sándor dr. ügyvédet és szüleit nagyszámu baráti gratulációkkal halmozták el. Dr. Gerő Zoltán középiskoláit Aradon végezte a katolikus gimnáziumban, ahol jelesen éreitséerezte!

Ne erőltesse magát, ha székrekedése van. Kopról hashajtó rendbehozza.

— Kauciósíkkasztásért elítelt volt színházi ruhatáros. Az aradi színház volt ruhatárosa állt ma vádlotként az aradi törvényszék előtt a ruhatárost három volt alkalmazottja, Csurgó Zsuzsi, Zsür Zsófi és Bus Ferencné jelentette fel kauciósíkkasztásért. Feljelentésükben emdondták, hogy Weszer Antal ruhatáros a színháznál alkalmazta őket 4000—4000 lej kaució lefizetése ellenében. Amikor azután felbomlott a megállapodásuk, Weszer nem adta vissza kauciójukat, csupán Busnénak egyenlített ki egy 2500 lejes tételt. A ruhatáros kijelentette, hogy nem oka a történeteknek. A pénzt tényleg felvette és ha az ár- viz el nem viszi vagyonát módjában is állott volna fizetni. A pénzt nem ő, hanem édesanyja vette fel. A bíróság bünsnek mondotta ki a volt ruhatárost; akit hat havi börtönre ítelt. Weszer Antal fellebbezett.

Fagyos szentek

Pénteken kopogtat az első: Pongrác. És közvetlenül utána jönnek a társaság többi direktorai: Szervác és Bonifác. Ők a fagy triumvirjei a tavasz első felében, akik szeretnék még visszaállítani a Tél letűnt diktaturáját, de reméljük, hogy sikertelenül. Vendégeink, a fagyval fizető vendégek kísérete, — reméljük, — ezuttal nem sikerül tulságosan jól, minthogy kilátás van rá, — amint a meteorológiai intézet jelenti, — hogy a tavasz csak nem hagyja magát.

— Magyarországi bányamunkás hozzátartozóit keresi az aradi sziguranca. A budapesti Országos Társadalombiztosító Intézet, az OTI átiratot küldött a budapesti román konzulátushoz. Az átiratban arra kéri a konzulátust, hogy egy Aradról elszármazott munkás hozzátartozóit kerestesse meg. A konzulátus az aradi szigurancaat kérte fel a munkás hozzátartozóinak felkutatására és elküldte az OTI-nak a román konzulátushoz szóló átiratát is. Az átirat szerint Kovács Sándor bányamunkás, aki 1892-ben született, 1919-ben költözött Tatbányára, ahol a Magyar Általános Köszénbánya R.-T.-nél nyert alkalmazást. Feleségét és két gyermekét: Aradon hagyta hátra. Kovács néhány héttel ezelőtt elhunyt. Haláláig a köszénbánya alkalmazottja volt és az OTI arra kéri a román hatóságokat hogy kutassák fel az elhunyt családját, hogy számukra a nekik járó nyugbért átadhassák. Az aradi sziguranca ezuton hívja fel Kovács Sándor özvegyét, vagy gyermekeit, hogy jelentkezzenek a szigurancaán saját érdekükben.

— Jégelöfzetés és rendelés legelőnyösebb Reusz-jéggyárban, Bulevardul Regele Ferdinand 33. Telefon 141.

A németsági iskolaszék ellen feljelentést tett az iskolaigazgató

Egy aradmegyei község iskolája körül dúló személyi harcok részleteit teregették ma a bíróság elé, egy rágalmazási per kapcsán. Róth Mátyás németsági iskolaigazgató feljelentést tett az ottoni iskolaszék tagjai ellen, akik az elmúlt évben nyilatkozaton szerkesztettek, amelyben súlyos vádakat hangoztattak az igazgató személyével kapcsolatosan és amelyet a községben kifüggesztettek. A deklaráció szerint, Róth félrevezette az 1931-es iskolaszéki költségvetés összeállításánál a bizottság tagjait, a költségvetésbe — az iskolaszék tudta nélkül — úgy a maga, mint a vele rokonságban álló tanítók számára, az előírtnál nagyobb fizetést vett fel. A bíróság ma tárgyalta az ügyet és a nyolc iskolaszéki tag elismerte a nyilatkozat aláírását, viszont kijelentette, hogy az abban foglaltak megfelelnek a valóságnak.

A tárgyalás folyamán több tanut hallgattak ki, többek között a község plébánosát, aki kijelentette, hogy az iskolaszék tagjai tudomással bírtak a tanítói fizetésekről, miután a hivatalos lapban megjelent törvény alapján számították ki azokat. Hasonlóképpen vallott a tanuk nagyrésze, viszont a védelem két olyan tanut vonultatott fel, akik előtt az iskolaigazgató — vallomásuk szerint — elismerte, hogy több fizetést vett fel, mint amennyit szabad lett volna. A tanuk hallgatások befejeztével, a bíróság május 18-ikára halasztotta az ítélethozatalt.

— Tömeges veszettkutymarások Aradon. Általános aggodalmat keltek a városban azok a gyakori kutymarapási esetek, amelyek Arad külső városrészeiben fordultak elő feltűnő számban a legutóbbi napokban. A mai napon szintén több kutymarás történt és az újabb kutymarapási esetek nyomán csütörtökön Armbruster dr. városi állatorvos még jobban szigorított rendszabályokat léptetett életbe a külvárosi kutyaikkal szemben. Kijadta a rendeletet, hogy minden egyes kutyát amelyet nem találnak pórázon, azonnal le kell lőni a külterületeken. Éjszakánként mérgezett húsdarabokat fognak elszórni az uccákon, ezenfelül pedig minden egyes kutyatulajdonost, aki nem tartja kutyáját szájkosár és póráz alatt, tettenérés esetén 5000 lej pénzbüntetésre ítélnék. A szigorú rendeletek már a mai napon életbelépnek az aradi külső városrészekben és három hónapig maradnak egyelőre érvényben.

— Az aradvárosi Neptun-strand újépitési munkálatai teljes iramban folynak. A városvezetéség mindent elkövet annak érdekében, hogy a megnagyobbított és átmodernizált városi strandot minél kényelmesebbé és vonzóbbá tegye. Igy Botioc Elek dr. polgármester elhatározta, hogy megállapodást létesít az aradi ügyészségi fogház igazgatójával, hogy a rabok által készített, fonott kosárszékkeket kellő számban készíttessen a strand új plázsa részére. Ezeket a székeket órabérre fogják kiadni, mint általában a nyugati nagy fürdőhelyeken szokásos. A strandfürdő igazgatósága arra kéri fel az Aradi Közlöny útján a strand régi magánkabin-bérlőit, hogy lehetőleg négy napon belül, de feltétlenül május hó 15-ikéig bezárólag jelentsék be a város mérnöki ügyosztályán, hogy reflektálnak-e továbbra is régi kabinbérleteikre, amelyeket számukra addig az időpontig még fenntartanak. Május hó 16-ikán már a fenntartott kabinokat is szabad kézből értékesítik.

— A Kismolnár-ucca kikövezése. Blaszkovits István városi tanács tag vezetésével küldöttség jár csütörtökön délelőtt a polgármesternél, a Cukorgyár melletti Kismolnár-uccából. Az ucca lakói arra hívták fel a polgármester figyelmét, hogy négy éve megfelelő uccakövezési anyag fekszik az uccájukban, de mindeddig még nem kövezték ki a kövezésre váró 300 folyóméteres utszakaszt. A Kismolnár-ucca lakói felajánlották, hogy a kövezési munka költségeinek 30 százalékát önként megtérítik, ha a város mielőbb kikövezteti az uccát. Botioc Elek dr. polgármester intézkedett, hogy a város mérnöki hivatala mielőbb hozzákezdhesen a négy év óta elvégzésre váró munkához.

Agyonlőtt egy bankigazgatót egy jalomitamegyei földbirtokos

Bucurestiből jelentik: Véres gyilkosság történt a jalomita megyei Malu községben. Badarla Jon bankigazgatót, a calarasi Creditul Commercial Roman vezérigazgatóját, Petre Costache parasztagyazda agyonlőtte. A jómódu földbirtokos évekké el előtt kölcsönt vett fel az intézettől és az a kamatos kamatokkal együtt fél millió lejre nőtt. A bank végrehajtást vezetett Petre Costache több milliót érő ingatlanára, a gazda azonban fizetni nem tudott. Az igazgató egy ízben hajlandó volt az árverést elhalasztani, Costache azonban a mai viszonyok között képtelen volt nemcsak a fél milliót, de ennél kisebb összeget is megszerezni, mert a bank jelentősebb öröklés nélkül nem volt hajlandó a fizetési haladékokat meghosszabbítani.

Costache még egy utolsó kísérletet tett és felkereste Badarla bankigazgatót, akitől újabb fizetési haladékokat kért. Az igazgató a halasztást megtagadta. A földbirtokos erre elővette revolverét s a vezérigazgatót egy lövéssel leterítette. A gyilkosság elkövetése után a földbirtokos a csendőrségre ment s ott maga jelentette be az elkövetett gyilkosságot.

— Averescu Olaszországba utazott. Bucurestiből jelentik: Averescu marsall a korábbi híradásokkal ellentétben, nem Bécsbe, hanem Olaszországba utazott, hová az ősz pártvezér minden év tavaszán egészségügyi kúrára el szokott utazni.

— Történelmi évforduló Balázsfalván. Bucurestiből jelentik: Vasárnap lesz 85-ik évfordulója az 1848. május 15-ikén tartott balázsfalvai gyűlésnek, amelyet az idén különös keretek között fognak megünnepelni. A kormányt a blaji népgyűlésen G u s t i közoktatásügyi miniszter fogja képviselni, aki szombaton indul Balázsfalvára.

— Paraguay hadat izent Boliviának. Buenos Airesből jelentik: Asuncióból jelentik, hogy Paraguay megüzente a háborút Boliviának. A világháború óta ez az első hivatalos hadüzenet.

— Sikasztó irodaszolga. Budapestről jelentik: Kronhauser Pál dr. Nádor-uccai ügyvéd ma feljelentést tett a főkapitányságon Rosenberg József nevű irodaszolgája ellen, akinek 12 ezer pengő adott át azzal a megbízással, hogy azt az egyik fővárosi bankban elhelyezze. Rosenberg a pénzzel eltűnt és azóta sem jelentkezett. A rejtélyes eltűnés ügyében a budapesti rendőrség bevezette a nyomozást.

AZ ANYAI SZERETET HIMNUSZA

— Japán repülőgépek Peking felett. Pekingből jelentik: Csütörtökön Peking felett megjelent egy japán repülőgép. A repülőgépből röpcédulákat dobáltak a városba, melyekben felhívták a katonákat arra, hogy fogjon össze a két rásza nemzet és védjék meg hazájukat a betolakodott és betolakodni készülő idegektől.

— Halálos motorkerékpár-szerencsétlenség. Nagykanizsáról jelentik: Halálos végű motorkerékpárszerencsétlenség történt Balatonmagyaród közelében. Lénárt Imre kanizsai kereskedő oldalkocsis gépét Suvits Lajos 20 éves segéd egy fára vezetve. A gépen ülő Lénárt és Bazsó József magántisztviselő súlyosabban megsebesültek míg a vezető Suvits súlyos belső sérülései következtében, a szerencsétlenség után kiszendvedt.

— Kirándulás Aradhegyalljára. Az Erdélyi Kárpát Egyesület aradi „Czárán Gyula” osztálya f. hó 14-én (vasárnap) kirándulást rendez Aradhegyalljára. Menetirány: Kovaszinc, Cerszka-völgy, Schmidt-forrás, Kecskés-csucs, Gyorok. Menethossz: 20 km. Indulás reggel 8 órai hegyallal villamoson, visszatérés Aradra este 8 órakor. A kirándulás vezetője: Schäffer Géza. Vendégek csak abban az esetben vehetnek részt, ha a teljes vitéldíjat fizették a villamoson. Kedvezőtlen idő esetén — ha pl. szombaton este és éjjel esik az eső — a kirándulást egy hétre elhalasztják.

— Fáj-e a gyomra? Nincsen-e étvágya? Belső működése rendetlen? Székrekedésben szenved? Nyugtalanul alszik? Ideges és fáj a feje? Használjon dr. Földes-féle SOLVO pirulát. Egy doboz ára 20 le. Dr. Földes Béla gyógyszerésztára

Merényletet terveztek a belgrádi királyi palota ellen

Pokolgépes merénylőket fogott el a rendőrség — Arzenál a szállodai szobában — Az összes miniszteriumok felrobbantását tervezték — Két merénylőt letartóztattak

Belgrádból jelentik: A rendőri hatóságok nagyszabású összeesküvésnek jöttek a nyomára, melynek tetteit két macedon: Gavriló Ivanoff és Giso Gigoff személyében elfogták. A merénylőket egy szállodai szobában fogták el.

Letartóztatásuk pillanatában négy pokolgépet, hat gyújtóapparátust, több revolvert és bombát találtak náluk.

Elfogatásuk alkalmával Ivanoff ellenállást kísérelt meg, de csakhamar elfogták és megakadályozták abban, hogy az egyik rendőrtisztet lelője.

Az elfogott macedonok bevallották, hogy azt a megbízatást kapták egy Nicoloff nevű macedon bandavezértől, hogy

lopózzanak át a határon a pokolgépekkel, a melyet Belgrádban egy Sztankoff nevű embernek kellett volna átadniuk.

Sztankoff azonban nem volt hajlandó átvenni a robbantó szerkezeteket, minek következtében két

pokolgépet elrejtettek — a rendőrség később valóban rájuk is talált a megjelölt helyen — és elhatározták, hogy maguk hajtják végre a feladatot:

a belgrádi miniszteriumok és a királyi palota felrobbantását.

Későbbi hajnali jelentéseink szerint a merénylők Stankofftól 5000 dinár jutalmat kaptak.

Tulajdonképpen

három macedon merénylőről volt szó, akik már napok óta a belgrádi királyi palota körül ólálkodtak s ezzel is tették gyanussá magukat.

Az elfogatás előtt a harmadik merénylő — akitnek személye ezidőszent ismeretlen — elmene-kült. A másik kettőt azonnal erélyes kihallgatás alá vették. A kihallgatás után az egyik merénylőt kocsin szállították el az őrszobáról: nem lehetett megállapítani, hogy meghalt-e, avagy csak elájult. A merénylet-terv híre óriási izgalmat keltett egész Jugoszláviában.

Autón Aradra hozták Schreiber Vilmos dr. koporsóját

Pénteken délután öt órakor lesz a temetés — Nagy részvét városszerte a sujtott család iránt

Feketébe öltözött temetkezési alkalmazottak állottak ma délután sorfalat az aradi Bohus-palota előtt. Várták, hogy utoljára hazaérkezzen Schreiber Vilmos dr., aki kedden este váratlanul elhunyt Budapesten. Arad ismét elveszítette egyik régi, köztisztelőben álló polgárát, egyik karakterisztikus alakját, aki évtizedeken át dolgozott fáradhatatlanul s áldozta fel minden energiáját, életerejét hivatásáért. Fekete zászlót lenget a szél a Llovd Klub homlokzatán, gyászolja az elhunytat, aki egyik leghívebb tagja volt a klubnak, ahol esténként pár órát elbeszélgetett régi barátaival.

A Bohus-palota másodemeleti lakásában nagy a sűrűség-forgás. Készítik elő az ebédit, ahol a ra-

vatalt felállították. Ma délután megérkezett Budapestről Schreiber Endre dr., az elhunyt Budapesti élő ügyvédje, feleségével és rájuk várt a temetési előkészületek megtételének munkája. Közben ötpercenként csengetnek, jelentkeznek a barátok, tisztelők, mindenki, aki ismerte, szerette és becsülte Schreiber Vilmos dr.-t, hogy részvétét fejezze ki a sujtott családnak. Az esti órákban, körülbelül fél 9 órakor megérkezett a Bp. 36.414 számú autó, amely a koporsót szállította. Reggel a budapesti Kerepesi-temetőben rövid imát mondtak az elhunytért, majd kilenc órakor elindult az autó, amely körülbelül tizenkét órán keresztül robogott Aradig a lezárt koporsóval. Itt azután uira felravatalozták Schreiber Vilmos dr.-t, akit holnap, pénteken délután 5 órakor kísérnek utolsó útjára.

Az aradi zsidó temetőben már készen várja a sirkert az elhunytat. Tizenkét esztendővel ezelőtt, amikor Schreiber dr. apósa hunyt el, négyes sirkertet állítottak fel s elkészítették a sirkövet is, amelyen nemcsak az elhunyt, hanem az élő neve is szerepel. Minden készen várja a sirkert új lakóját, Schreiber Vilmos dr.-t, akit oly hirtelenül ragadtott el a kérelhetetlen halál hozzátartozói, rokonai, barátai köréből. A temetésen megjelennek a magyarországi rokonok is teljes számban, akik a ma éjszakai gyorsal érkeztek meg Aradra.

Arad társadalma őszinte részvétét kíséri utolsó útján Schreiber Vilmos dr., a régi aradi polgárok egyik mintaképének koporsóját.

LEGKÖZELEBB AZ URANIABAN.

URANIA

A legmodernebb gépekkel felszerelt és Arad legelső hangos mozgósínháza

MA, PÉNTEKEN 5, 1/8 és 1/10 órakor utoljára:

Lehár Ferenc legszebb filmoperettje

Volt egyszer egy keringő

Rolf von Goth, Eggert Mártha, Verebes Ernő

Délután 3 órakor 8.— lei Átlagos helyárrakkal:

JEAN KIEPURA legnagyobb és legszebb filmje

Az éneklő város Eredeti olaszországi felvételek.

Jön; Edesanyám M. B. MARSH briliáns alakításá

Új helyárrak: Földszinten: Délután 3 órakor 8 lei, 5 órától: 10 és 13 lei. Emeleten: 20 lei. Matiné d. e. 11 órakor földszint 8 és 10 lei. Emeleten: 18 lei.

URANIA

A leszerelési konferencia kudarcra az értekezlet az acélszocialista roham-osztagokat katonai alakulatoknak nyilvánította

Geniből jelentik: A leszerelési konferencia sikertelensége miatt ma Henderson elnöklése

ÉDESANYÁM

mellett bizalmas tanácskozásra ültek össze Anglia, Franciaország, Olaszország, Németország és az Egyesült-Államok fődelegátusai.

Berlini jelentés szerint a Leipziger Illustrierte Zeitung mai száma közli Neurath báró külügyminiszter azon kijelentéseit, amelyeket a leszerelési értekezlettel kapcsolatban tett. A külügyminiszter hangsúlyozta, hogy Németországnak még mindig az az álláspontja, hogy a leszerelés terén biztosítani kell az egyenjóságot.

Későbbi genfi jelentés szerint a leszerelési konferencia létszámbizottsága ma 9 szavazattal kettő ellenében, nyolc szavazó tartózkodásával a német védelmi alakulatokat:

az acélszakszervezetet, a nemzet-szocialista rohamosztagokat katonai alakulatoknak nyilvánította.

A bizottság holnap állapítja meg azt a kulcsot, amely szerint Németországnak ezeket az alakulatokat az engedélyezett létszámba beszámítania kell.

SPORT KÖZLÖNY

A Gloria-CFR rávert az AAC együttesére

Jó sportot hozott a két együttes összecsapása — Több barátságos meccset játszottak

A május 10-iki nemzeti ünnepet a Gloria aknázta ki, hosszú szünet után az AAC csapataival mérte össze erejét. Az összecsapás, amely a Gloria-pályán mintegy 800 főnyi közönség előtt zajlott le, igen nívós és érdekes volt és ez alkalommal kivételesen a csatárok mutatkoztak eredményeseknek, igaz, hogy ezuttal — szintén kivételesen — a védelmek voltak gyengék. Jól jegyezte meg egyik sportvezér:

— Szinte Váradon képzelem magát az ember, jó csatárok, gyenge védelmek harca.

A nagy meccs előtt a Gloria-old-boy és az AAC-„bombaszivarok” mérték össze erejüket és az AAC öreg legényei könnyen, nagy fölényrel és nagy gólaránnyal győztek. Az ünnepnap egyetlen bajnoki meccse is a Gloria-pályán bonvolódott le, itt az Olimpia-PTT és az ATE ifjúsági csapatai mérték össze erejüket. Az összecsapás győztese az Olimpia-PTT csapata volt.

Az AMTE-pályán a Stiasny-gyár csapata, az USA játszott, ellenfele a Hakoah volt. A mérkőzést nagy meglepetésre az USA nyerte meg. Eredmények:

Gloria-CFR—AAC 6:4 (3:2)

Mindkét csapat több tartalékkal vette fel a küzdelmet, így a Gloriából hiányzott a válogatott Huszti—Albu hátvédpár, valamint Dobra is. A bekkek szerepét a temesvári Ripensia játékosai: Hoksári és Árner töltötték be és játszott a csapatban Tabac is, aki szintén Temesváron tartózkodik, de a Gloria jászolt játékosa. Az AAC nélkülözötte Szabó Bélát, Puskást és Horváthot.

Gloria-támadásokkal kezdődik a mérkőzés és a 17-ik percben Pecican átadásából Szabó lötte az első gólt. A vezetés a 31-ik percig tartott, ekkor Perneky fejelte be az egyenlítő gólt. Egy perccel később Szabó büntetőből lött labdáját Németh kicitette és Aliman a hálóba továbbította. A 43-ik percben ismét Perneky eredményes az AAC részéről, de az öröm nem tartott soká, mert ismét Szabó góloz. Szünet után Buzarin emeli a gólpóntot, majd Németh hibájából Mercea góloz, így az eredmény 5:2. A 33-ik percben Rácz csökkenti a gólpóntot, de Kolumbán öngólja miatt 6:3 az eredmény, az utolsó percben pedig Török lövése akad meg a hálóban és ezzel már vége a meccsnek. A mérkőzést Oravetz vezette.

O AAC bombaszivarok—Gloria-CFR oldboys 5:0 (3:0) Szép játék után megérdemelt győzelmet arattak az AAC öreglegények. Pálkás (3), Kelly és Auer voltak a góllövők. A meccset Schneider vezette.

O Olimpia PTT III.—ATE III. 3:1 (1:1). A két ifjúsági csapat bajnoki mérkőzése váratlanul nívós sportot hozott. A meccset Ardelean vezette.

O USA—Hakoah 6:5 (1:2) Izgalmas és iramos játék után az USA komoly sikernek számító győzelmet ért el az elsőosztályú csapat ellen. A jó sportot nyújtó meccs góllövői: Walter (3), Szikula (2) és Szívós, illetve Blum, Kántor, Stern, Rosenbach és Mónus.

Vasárnap ismét bajnoki meccsek lesznek Aradon

Kiemelkedő esemény: az AAC és az Olimpia-PTT összecsapása

Vasárnap ismét teljes bajnoki forduló fogunk lebonyolítani és ezeket a meccseket bizonyos nagyszámú nézősereg fogja végigélni, mert hiszen a bajnokság finiséhez érkezünk el. A bajnokság sorsára oly erős kihatással bír az AAC és az Olimpia-PTT közötti meccsre is vasárnap kerül sor. A mérkőzés iránt máris nagy az érdeklődés, ez mind a két csapatnak egyformán szól, mert a bajnoksápirás most erős igyekezéssel fog befeléködni a küzdelembe, mert az összecsapás nagy tétért a bajnokságért megy. Ugyancsak érdekesnek

ígérkezik a legutóbbi forduló „pontrablójának”, a Tricolornak összecsapása az ATE-vel. Ugyanis, ha a Tricolor a legutóbbi bravurját megismétli, úgy az ATE már teljesen lemondhat a bajnoki aspirációról. A fenti meccseken kívül még az Unirea és Soimi közötti mérkőzésre is sor kerül, valamint a Transylvania és a Hakoah közötti összecsapást is lejátszák.

A Kinizsi Temesvár bajnoka

Temesvárról jelentik: Tegnap játszották le a temesvári bajnokság sorsát eldöntő mérkőzést a Kinizsi és a Banatul között. A meccset nagy érdeklődés kísérte ugyanis, amennyiben a Kinizsi győz, úgy ő a bajnok, ellenesetben a Banatul győzelmével a TAC-nak nyerte volna meg a meccset. A mérkőzést végül is a Kinizsi 5:2 (4:2) arányban megnyerte és így a Kinizsi együttese lett Temesvár 1932—33. évi bajnoka. A Banatul már 2:0-ra vezetett, amikor a Kinizsi gyanus gólokkal egyenlített. A bajnoki meccsen kívül más barátságos mérkőzés is volt, így a TMTF 5:3-ra verte az Elektricit, míg az Ilsa 3:1 arányban végzett a Frateliával.

O Resica legyőzte Lugost. Szerdán Resicán ütközött meg a két város reprezentatív gárdája és a jobb csatársorral rendelkező resicaiak 1:0 (0:0) arányú vereséget mértek a lugosiakra, akiket csak Darabontnak, a válogatott kapuvédnek pompás védekező mentett meg a súlyosabb vereségtől.

Magyar csapatok sikere Romániában

A szerdai hivatalos ünnepnapon két magyar csapat: a Bocskai és a BSzKART játszott Romániában. A Bocskai Váradon vendégszerepelt, ahol a Crisana és a NAC kombináltját győzte le. A budapesti amatőr bajnokság harmadik helyezette, a BSzKART Bucuresti vendége volt és a Venus-szal szembeni döntetlenje respektábilis eredménynek számít, amikor a Venus legutóbb a bécsi Libertast verte. Eredmények:

Bocskai—Crisana és NAC kombinált. 1:0 (1:0). Váradról jelentik: Szép és izgalmas küzdelem után győzött a debreceni csapat. A mérkőzés egyetlen gólját Magyar rugta. A helyi kombinált nem tudott egy 11-est kihasználni.

BSzKART—Venus 3:3 (1:1). Bucurestiből jelentik: Hatalmas küzdelem után jól megérdemelt döntetlent ért el a budapesti csapat. Jóllehet a Venus Chiroiu II-vel, a CFR játékosával és a temesvári Voglival erősítette meg együttesét.

Győzött az Universitatea a Bocskai ellen

Clujról (Kolozsvárról) jelentik: Az Universitatea—Bocskai mérkőzés 2:1 (1:0) eredménnyel végződött. Az első félidő az Universitatea hatalmas fölényét mutatta. Az első gól kórnerből a 36-ik percben esik. A játék első fele több gólt nem is eredményez.

A második félidő 7-ik percében Surlacin sériülve kiáll, a 10-ik percben pedig Varga a jobbszélről kitörő Sarbunak a nyakába ugrik. A bíró emiatt a Bocskai ellen 11-est ítél, amelyet Sepi góllá értékesít. A 22-ik percben Markos beadásából Eöry gólt rug, amely a magyar csapat egyetlen gólja lesz. A második félidő második harmadában a kapuvonalon kívül eső területre gurult lapdát a bíró lefújja, amit azonban a Bocskai nem hallott meg s Hevessy a lapdát a kapuba rugja. A bíró, aki egyébként a játék kezdetétől fogva igen gyengének bizonyult s a vezetést egy percig sem tartotta a kezében, a gólt nem ítéli meg. Hevessy megsérti a bírót, aki őt emiatt kiállítja. Ugyanez a jelenet még háromszor megismétlődik s a bíró még három Bocskai játékost kiállít, úgy, hogy a félidő utolsó harmadában már csak hét debreceni játékos volt a pályán. Bíró: Malivoj volt.

Egyéni és társas utazások

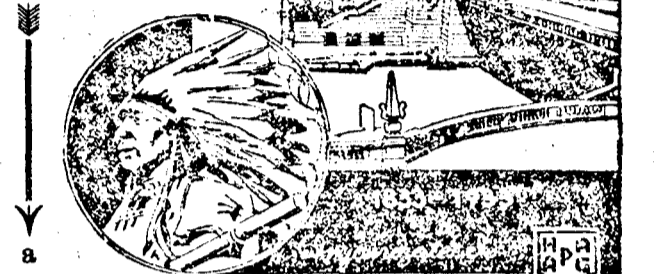
a csikágói világkiállításra!

Első utazás: 1933. május 18-án.

A HAMBURG-AMERIKA LINIE S. A. R.

egyéni és társas utazásokat szervez a csikágói világkiállításra mindazok részére, akik üdülni akarnak és a tudománynak, a szellemi haladásnak minden újabb vívmányait, melyek ezen a kiállításon bemutatásra kerülnek, a maguk részére hasznosan akarják felhasználni.

Kérjen prospektusokat és információkat

HAMBURG-AMERIKA-LINIE S. A. R.

aradi fiókjánál

KUNSTLER utazási irodában.

Bul. Reg. Maria 24. sz. a.

Anyák napja

és dr. Pacha Agoston templomszentelése Lippán

Bensőséges keretek között ünnepli meg az aradi Szivgárda az Anyák napját. Ez alkalomból zarándoklatot rendeznek Máriaradnára, hogy ott imádkozzanak a szivgárdista gyermekek édesanyjukért. Anyák napján a máriaradnai kegytemplomban. A kis zarándokok csatlakoznak a vasárnap, 14-ikén induló férfizarándoklathoz, amelyet dr. Lakatos Ottó plébános és Szabó Dániel hittanár vezetnek. A szivgárdisták csoportját Czete-czán Péter klérikus vezeti, aki szép programot állított össze a gyermekek részére. A férfizarándokok, valamint a Szivgárda zarándok-csoportja vasárnap reggel, a 6 órai vilámoossal indul a hegyaljai állomásról Radnára. Érkezés után felvonulás a kegytemplomhoz, ahol a zarándokok szentmisét hallgatnak, majd közös szentáldozást végeznek s a gyermeklelkékből őszinte fohász száll fel a csodatevő Szent Szűzhöz az Édesanyáért...

Szentmise után a zarándokok a hegyoldalon költik el közös reggelijüket, majd Szabó Dániel szent Ferenc szobránál beszédet intéz az egybegyűlt zarándokokhoz. A zarándokok ezután keresztuti ájtatosságon vesznek részt, melyet az Anyák napjára összeállított, kedves előadás követ. A szavaltokból, énekszámokból álló műsort a szivgárdisták a hegyen adták elő, ahol Szabó Dániel hittanár beszédet intéz az ifjúsághoz az anyai szívről, az anyai szeretetről. Az ünnepség után közös ebéden vesznek részt, majd délután bekapcsolódnak a lippai templomszentelés ünnepségeibe, amelyre Lakatos Ottó dr. plébános még a délelőtt folyamán ármeg Radnáról Lippára. A lippai római katolikus templomot, amely eddig csupán benedikálva volt, most dr. Pacha Agoston püspök konzekrálja, a szokásos ünnepi külsőségek között. A szivgárdisták a délután folyamán átmennek Lippára, ahol énekekkel és virágcsokrokkal köszöntik a püspököt, majd Lippafüredre rándulnak ki, hogy ott töltsék a délutánt este 6 óráig, amikor a férfizarándokokkal együtt, villamoson visszatérnek Aradra. A vasárnap ünnepségei elé úgy az aradi férfies gyermek-zarándokok, mint Lippa és Máriaradna közönsége nagy várakozással tekint.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Románia speciális kívánságai a londoni gazdasági világkonferencián

Tanácskozás a kelet európai államok közös frontjáról

Tudvalevően június 12-én az egész világ gazdasági életére nagy kihatással bíró konferencia kezdődik Londonban és ott Románia is képviselteti magát. Az ország gazdasági tényezői tegnap Bucurestiben tanácskozást folytattak, amelyen nagy vonásokban körvonalzták a gazdasági konferencián előterjesztendő speciális romániai kívánságokat. Románia kormánya néhány évvel ezelőtt francia nyelven kiadott brosúrában már kifejtette a keleti államok különleges gazdasági érdekeit, a tegnapi megtartott konferencia azonban konstata, hogy a *brosúra megjelenése óta egészen új gazdasági helyzet alakult ki és ennek megfelelően újból fixírozni kell Románia kívánságait.*

Az ország vezetői szükségesnek tartják, hogy a kelet európai mezőgazdasági álla-

mok állandó erős frontban védjék meg érdekeiket az alábbi pontok alapján: Pénzügyi kérdések, a tőke forgalmának új szabályozása, az áraknak a régi nivón való stabilizálása, a nemzetközi kereskedelmi kapcsolatok kiépítése és végül a mezőgazdasági termelés, a termékek eladásának, szállításának új szabályozása.

A bucuresti-i értekezleten három bizottságot delegáltak a részletek kidolgozására. A bizottság vezetői: Popescu Cézár kereskedelmi államtitkár, Costache N. pénzügyminiszteri államtitkár, Tutuc és Dumitrescu Stefan tanárok, dr. Ernest Ene, E. M. Marian, továbbá Cristu és Halunga ismert közgazdászok. A széles keretek között tervezett jelentésnek pénzügyi részét Toma Caica mérnök foglalja írásba.

Fontos új adatok a látványossági jegy adókedvezményéről

Az aradi pénzügyigazgatóság a következőket közli: Tudvalevően a mozgószínházak és színházak az új látványossági adó 9. szakaszában körülírt regisztert és perforált borderokönyvet kötelesek vezetni. Az aradi pénzügyigazgatóság látványosságiadó-osztálya felhívja a fenti színházak tulajdonosait, illetve vezetőit, hogy a perforált borderokönyveket sürgősen láttamoztassák, mert azok nélkül lehetetlen a jegyeket elszámolni. Ugyancsak figyelmébe ajánlja a pénzügyigazgatóság mindazoknak, akik látványossági-, műkedvelői-, sportelőadásokat, mulatságokat stb. rendeznek, hogy öt nappal az előadás, vagy mulatság előtt kell jelentkezni a jegyekkel perforáltatás céljából. A jegyeket mindig a pénzügyigazgatóság adja ki. Ezt a rendelkezést a törvény 8. paragrafusa írja elő és annak be nem tartása esetén az előadások nem tarthatók meg. A látványosságiadó-osztály erre már figyelmeztette az érdekelteket, ennek dacára az előadások jegyelt mindig az utolsó nap viszik be a hivatalba, amely most már a felsőbb utasításnak megfelelően kénytelen ragaszkodni a törvénynek ahhoz a rendelkezéséhez, amely szerint a jegyeket az előadás előtt öt nappal kell lebélyegeztetni. Azok az egyesületek, jogi személyek stb., amelyek egész éven át forgalmi adó-kedvezményt akarnak igénybevenni, az új törvény értelmében mindig januárban kötelesek a pénzügyminiszteriumtól a jegyadó-kedvezményre vonatkozó, egész évre szóló engedélyt beszerezni. A pénzügyigazgatóság most azt közli, hogy ezt a határidőt folyó hó végéig meghosszabbították. A kérvényeket a pénzügyi palota első emeletén levő látványosságiadó-osztályhoz kell benyújtani.

= Jelentékeny megtakarítást ér el Románia a svéd utépitő társasággal szemben. Mint ismeretes, Mirto közlekedésügyi miniszter a kormány megbízásából heteken keresztül tárgyalta a „Swenska” svéd utépitő társaság megbízottjaival, oly célból, hogy több fontos állami ut építésére kötött szerződés súlyos feltételeit megváltoztassa. A tárgyalások a román államra kedvezően fejeződtek be és mint az „Argus” most közli, a svéd pénzcsoport számottevő engedményeket tett az új utépitési szerződésben. Az engedmények három csoportra oszlanak. Az elsőbe tartozó utaknál 15 százalék, a másodikban lévő utaknál pedig 25 százalékos engedményt sikerült a közlekedésügyi miniszternek elérni. A megállapodás befejező része a fizetésről intézkedik. Az utépitő pénzcsoport a jelentékeny összeget leiben, külföldi valutákban és devizákban fogja megkapni.

Új adatok a pontos adófizetők kedvezményeiről

Az Aradi Közlöny már jelentette, hogy az adóbehajtási törvény 5. szakasza alapján milyen kedvezményben részesülnek a pontos adófizetők. A pénzügyminiszter csütörtökön kiadott körrendeletében figyelmezteti a pénzügyigazgatóságokat, hogy a kedvezmény az összes egyenesadó-kivetésekre vonatkozik és azt azok élvezik, akik az évnegyedek első negyedét napjában kiegyenlítették az 1933—34. évi adót. Az 1933—34. adóévben az évnegyedek a következők: április 1-től június 30-ig, július 1-től szeptember 30-ig, október 1-től december 31-ig és január 1-től március 31-ig. Itt említjük meg, hogy az aradi adóhivatalok a következőképpen számítják az adókedvezményt: akik április 29-ig kifizették az 1933—34. év január 1-től április 29-ig járó adójukat, azoknak a legközelebbi adófizetésnél betudják a 10 százalékos kedvezményi összeget az 1933—34. évi adójukba, tehát a 10 százaléknak megfelelő összeggel kevesebb adót irnak elő a folyó évre. De az új behajtási törvény 5. szakasza szerint az 1933—34. évre járó 5 százalék kedvezményt nyomban kiszámítják és azonnal levonják az adófizető javára, úgy hogy annyival kevesebbet kell az adózónak befizetni, természetesen csak akkor, ha az adókirovési jegyzőkönyv keltétől számított 45 napon belül egyenlíti ki legalább a negyedévre szóló adóját.

= A dollár aradi árfolyama, csütörtökön a Banca Nationala fiókintézeténél a következő volt: Effektív dollár 137 lej, deviza 141—148 lej.

= Az aradi postafőnökségre ma rendelet érkezett a Graf Zeppelin délamerikai postajárataival kapcsolatban. A bucuresti-i vezérigazgatóság körrendeletben értesítette a postafőnökségeket, hogy a Graf Zeppelin májustól novemberig délamerikai légiútvonalakat tervez, amelyekkel közönséges és ajánlott leveleket, nyomtatványokat, árumintákat, levelezőlapokat és különböző üzleti papirokat lehet Dél-Amerikába küldeni. A Graf Zeppelin, amely Rio de Janeiroig közlekedik, a légiportát Pernambucoban teszi le, ahonnan repülőjáratokkal viszik szét a délamerikai államokba, így: Paraguay, Uruguay, Chile, Brazília, Bolívia és Argentína részére visz a Zeppelin postai küldeményeket. Az első Zeppelin-járat május 6-án indult Dél-Amerikába, ahová 9-én érkezett meg. Ezt követően minden hónap első szombatján, tehát legközelebb június 3-án indul a Graf Zeppelin Friedrichshafenből Rio de Janeiroba. A postai küldeményeket Aradon legközelebb május 28-án fel kell adni, hogy június 2-án Friedrichshafenben legyenek, mert a Zeppelin egy nappal az indulás előtt veszi fel a légiportát. A Graf Zeppelin útján küldendő leveleket, csomagokat „Par Zeppelin” felirattal kell ellátni. Egy rendes levél díja 75 lej. Ezenfelül fizetendő a posta-díjszabás, s az esetben, ha 28-án tud tenni postára, a repülőtarifa díja külön 10 lej.

Manometer

és mindenféle mérőműszer készítését és javítását vállalom.
Kérjen ajánlatot. 1575

Gáspár műszerész Arad

= Nem lehet még bort szállítani Amerikába. A Kereskedelmi és Iparkamara hivatalosan közli: A washingtoni román követséghez sűrűn érkeznek megkeresések romániai borkereskedők részéről, akik amerikai import cégek címei után érdeklődnek. A követség ezzel kapcsolatban felhívja az érdekelteket figyelmét arra a körülményre, hogy a jelenlegi ideiglenes rendelkezések szerint csupán háromszázalékos bort és sört szabad Amerikába forgalomba hozni és csak kb. egy év múlva, amikor majd az Unió összes államai hozzájárultak már az alkotmány módosításához, akkor következnek csak be a prohibíció teljes felfüggesztése és akkor lehet csupán szó borbehozatalról. Mielőtt ez az állapot bekövetkezik, a washingtoni román követség kellő időben közölni fogja a megbízható és komoly amerikai import-cégek címeit a romániai érdekeltekkel.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

NYILTELE.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

Anunt onor mea clientelă că mi-am mutat biroul de avocat din Str. Horia No. 9. în Str. Gheorghe Popa No. 6. lângă Consilieratul Agricol.

NICOLAE PAUȘEȘTI, avocat.

Dr. Schreiber Vilmosné úgy a saját, mint fia, Endre, nemkülönben kiterjedt rokonsága nevében, fájdalommal tudatja, hogy a legjobb férj, apa, nagypapa és rokon.

Dr. Schreiber Vilmos

folyó hó 9-ik napján elhunyt. Drága halottunkat folyó hó 12-ik napján (pénteken) délután 5 órakor kísérik a Strada Romanului (Zrinyi-u.) 3. szám alatti gyászházba utolsó útjára.

Nyugodjék békében!

Arad, 1933. május havában.

Kuttn Gyuláné anyósa, dr. Schreiber Endréné menyegye, Schreiber Tamás unokája, Schreiber Mór testvére, dr. Kuttn Alfréd és neje, Schreiber Sándorné, Schreiber Hierusné, Schreiber Mórné sógora és sógornői, Schreiber Ancsi unokahuga.

Minden külön értesítés helyett. — Részvétlátogatások mellőzését kérjük.

Az Aradi Orvoskamara Választmánya mély megilletődéssel fájdalommal jelenti, hogy az Orvoskamara érdekes tagja,

Dr. Schreiber Vilmos

66 éves korában elhunyt. Az elhunytban az aradi orvostársadalom egyik legértékesebb, puritágon dolgozó, köztisztelő álló tagját veszítette el.

Tiszta élete, nemes orvosi kötelességtudása követendő példaként marad meg minden kartárs előtt.

Emlékét orvostársai őszinte kegyelettel őrzik meg. 1762

Dixolin amerikai autókenőzsirt dobozonként 50.- lejért szállít: A. Kálmán R.-T., Arad.
100.- lej helyett

Háromtagú bizottságot

alakítanak Aradon az ipari ingatlanok értékének és adójának sürgős megállapítása végett

Madgearu pénzügyminisztertől csütörtökön fontos körrendelet érkezett az aradi pénzügyigazgatósághoz az ipari épületek adó kivételéről. Ezeket az épületeket ezelőtt sohasem terhelték adóval, az új pénzügyi törvények alapján azonban mostantól kezdve az ipari épületek után az értékük öt százalékának megfelelő összeget kell adóba befizetni, még akkor is, ha az épületek, telkek üresen állnak vagy ha az iparüzem nem is működik. A törvény értelmében e hó 12-én kell megkezdni ennek az adónak kivetését és a pénzügyigazgatóság azt tervezte, hogy az adóellenőrök jelentése alapján állapítja meg az első számú speciális adó-kivető-bizottság a szóbanlevő ipari ingatlanok értékét. A pénzügyminisztertől ma érkezett rendelet teljesen megváltoztatja ezt a tervet, mert

arra utasítja a pénzügyigazgatóságokat, hogy háromtagú bizottságot alakítsanak az ipari ingatlan értékének megállapítására és az adó kivetésére.

Ennek a bizottságnak tagjai: a pénzügyigazgatóság képviselője, az illetékes város és a háztulajdonosok megbízottja. E rendelet alapján az összes pénzügyigazgatóságok még a mai napon összeállítják ezt a háromtagú bizottságot, amelynek működése rendkívül fontos.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, MÁJUS 12.

Bucuresti. 13: Gramofon, 15: Könnyű zene. 20.40: Gramofon. 21: Énekhangverseny. 21.20: Rádiózenekar. 22.15: Rádiózenekar folytatása. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Kristály gramofonlemez. 10.45: Hírek. 11: 1. „Rodostói levelesláda”. 2. Reviczky-versek. (Felolvasás). Közben: Odeon gramofonlemez. — 12.15—12.55-ig: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 1: Déli harangszó. 1.05: Szimfonikus zenekar. 2.15—3.30-ig: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról és 4.30—5.40-ig: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 5.45: Ladányi Ilona énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. 6.30: „Akik mindent jobban tudnak”. Aszlányi Károly előadása. 7: Károlyi Árpád és cigányzenekara. 8: Munkásfaló. 8.30: „Zenei képek a mai Mexikóból”. 9.20: A rádió külügyi nyegedőrája. 9.35: Szórakoztató zene. — Bécs. 12.30: Szakzene. 13.40: Gramofon. — 17.05: Hangosfilm-részletek, gramofon. 20.05: Operett-részletek. 22: Zenekari hangverseny. 23.30: Tánczene. Belgrad. 12: Rádiózenekar. 13.05: Gramofon. 16: Gramofon. 16.30: Népdalok. 17: Rádiózenekar. 20: Gramofon. 21: Brahms-művekből. 23.15: Kávéházi zene. — Brünn. 17.10: Rádiózenekar. Smetana-szerzemények. Heilsberg. 17.30: Szimfonikus zene. 19.20: A zongorajátszás művészete, Mozart-szonáták. 21: Amiről Amerikában beszélnek. 21.15: Shakespeare és Verdi, zenés és irodalmi sorozat. — Kassa. 12.55: Gramofon. 13.30: Rádiózenekar. 14.35: Gramofon. — Leipzig. 13: Gramofon. 17: Szimfonikus hangverseny. 21: Szimfonikus hangverseny. 23.40: Gramofon. Utána: Kamarazene. — Milano. 17.40: Gramofon. 18: Vegyes hangverseny. — 20.40: Gramofon. 22: Szimfonikus hangverseny, zűnetben csevegés. — Mor. Ostrava. 13.30: Rádiózenekar. — Prága. 7.15: Zenés ébresztő. 11.10: Gramofon. 12: Gramofon. 14.40: Gramofon. 18.05: Ondrzsicek.

négyes. 21: Smetana: Két özvegy. — Róma. 18.30: Buonerba zongoraművész, Stecranella szoprán és Porti bariton hangversenye. 21.45: Szimfonikus hangverseny. — Svájc. Aleman adó. 18: Keringők, gramofon. 22.30: Hírek. Utána rádiózenekar. — Varsó. 18: Szólísták. 19.10: Kávéházi zene. 21.15: Szimfonikus hangverseny. Utána: Tánczene.

SZOMBAT, MÁJUS 13.

Bucuresti. 13: Gramofon. 18: Rádiózenekar. 20.40: Gramofon. 21: Szimf. 22: Könnyű zene. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Gramofonlemez. 10.45: Hírek. 11: 1. Vörösmarty: Cserhalom. 2. Hasznos háztartási tanácsok. (Felolvasás.) Közben: Odeon gramofonlemez. 12.15—12.55-ig: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 13: Déli harangszó. 13.05: Györi Lakatos Flórián és cigányzenekara. Közben: 13.30: Hírek 2.15—3.30-ig és 4.30—5.40-ig: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 6: „A pörös árnyék”. Csermely Gyula elbeszélése. 6.30: Vig német dalok. Előadja Radosné Bock Hilda schrammelzene-kísérettel. 7.15: Mit üzen a rádió. 7.45: Budapesti Munkás Dalárda. 8.20: Dr. Hubay Jenő hegedű. 8.50: „Gárdonyi Géza”. Móra László előadása. 9.15: Szimf. előadás a stúdióból. „A bor”. Fehér tőr. ténét 3 felvonásban. Irta Gárdonyi Géza. Majd: Budapesti Hangverseny Zenekar. — Budapest II. 7.15: Kristály gramofonlemez. — Bécs. 12.30: Szakzene. 14.45—15: Fléta-lemez. 16.15: Olasz dalok és áriák. 17.40: Mandólinzene. 18.35: Énekhangverseny. 20.35: Régi csembalózene. 21.15: Szimf. 22.55: Szórakoztató zene. — Belgrad. 12: Gramofon. 13.05: Rádiózenekar. 16: Kedvenc lemez. 17: Dalok. 17.30: Cigányzene. 20.30: Népdalok. 21.10: Gramofon. 22.25: Francia zene. — Breslau. 13.05: Gramofon. 17.35: Könnyű zene. 19.20: Rádiózenekar. 21.10: Katonazene. 23.25: Tánczene. — Kassa. 12.30: Gramofon. 13.30: Rádiózenekar. 18.40: Gramofon. — Königswusterhausen. 15: Gramofon. 18.30: Zenei tréfák. 19.05: Dalok és balladák. 20: Birodalmi műsor: Frankfurt. 22.15: Tarka-est. 24: München.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés óra 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

DEUTSCHES Fräulein wird gesucht zu zwe. Kindern mit jahreszeugnissen. Adresse Rudolf Mosse, Arad. 288

TÖBB mesterséghez értő, házmesteri állást keres. Str. Romanului (Zrinyi-utca) 7. sz. ajtó. 1761

ELLÁTÁS.

TÉLJES ellátást keresek uri helyen huzommal. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérünk. 1759

LAKÁS.

KÜLÖNBEJÁRATU elegánsan butorozott uccai szoba, fűrdőszobával, május 15-re kiadó. Str. Unirei (v. Fábán G.-u.) 1. földszint jó bra.

VETEL ÉS ELADÁS.

MODERN fogorvos és fogtechnikai berendezés, keleti szőnyegek, uriszoba butor, bőrgarnitúrák, könyvszekrények, íróasztalok, faragott tolelok, divány, antik szőnyegek, komplett szobaberendezések, ezüst girandok, szekrények, asztalok, székek, kis Singer gépek, aranyozott antik tükrök, zongorák, festmények, arany és ezüst karórák stb. eladó. SALGÓNÉ bizom üzlet Str. Horla (Széchenyi-Lu) 1. Neuman-palota. 1000

INGATLAN.

Belvárosi bérház

3 lakással, üzlethelyiségekkel 370.000 lejért eladó. A vételárból 230.000 lej bététkönyvvel fizethető.

Potráu, Arad, Piața Avram Iancu 16. sz. (Szabadság-tér.) 1766

Marosparti villanegyedben

150□-ös üres telek
120.000 Lejért eladó.

Kizárólagos megbízott: Kiss Lajos „URANUL” ingatlanforgalmi irodája, Városházával szemben, Bulev. Reg. Ferdinand 1. szám, I. em. 1760

KÜLÖNFÉLEK.

ELVESZETT egy barna Dobermann kutya, Fritz névre hallgat. Megtaláló vagy nyomravezető jutalomban részesül. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 1746

Konverziós tartozások rendezését vállalom.

Tőkeengedményt a tartozásokból 25—60 százalékig. Kivételes esetekben hitelt is nyújtok. Takarékbetét könyveket veszek. „URANUL” ingatlanforgalmi iroda, Városházával szemben, Bul. Reg. Ferdinand 1. sz. I. 1760

HALOSZOBÁK új és használt állapotban 8500 lejtől. Ebédlők, modern uriszobák 7800 (új), Schöberl, Íróasztal 850, Singer varrógépek 900, Előszobafal 850, Garderobszekrények, Konyhabutorok 850, Garnitúrák 1000. Ezüstöt, aranyat, brilliánt, szőnyeget keresünk sürgősen készpénzért.

ZALOGTARGYAKRA a legmagasabb összeget csak az általunk képviselt temesvári Városi zálogház folyósítja, aranyra grammonkót 55.— lej adunk. Az évi kamat csak 18 százalék, az eddigi 24 százalék helyett. Meghosszabbításokat a legolcsóbban vállalunk. Ne fizessen sohol többet 18 százaléknál.

„COMISIO” biz. üzlet, Bul. Reg. Maria 13. (Dácia mellett)

Csak lapunk rendszeres előfizetői és vásárlói

kaphatják meg KÖRMENDI FERENC 1000 angol fonttal díjazott

BUDAPESTI
KALAND

című regény olcsó romániai kiadását, mert az új kiadás egyelőre könyvkereskedői forgalomba nem kerül.

Az 500 oldalas, gyönyörű kiállítású, keményfedélel ellátott mű ára 44 lej helyett.

Előjegyezhető május 20-ig a kiadóhivatalban, továbbá árusítóinknál, bizományosainknál és a lapkihordóknál.

Vidéki szétküldés az összeg, valamint Lei 8.50 postaköltség előzetes beküldése ellenében történik